

Oplegvel Raadsstuk

Portefeuille M. Divendal
Auteur Mevr. R.M. Molenaar
Telefoon 5113511 E-mail: rmolenaar@haarlem.nl
STZ/MIL Reg.nr. 2009.248218
Te kopiëren: A
B & W-vergadering van 5-1-2010

Onderwerp
Duurzaamheidsprogramma 2010

DOEL: Besluiten

De raad stelt het Duurzaamheidsprogramma 2010 vast en oefent hiermee haar controlerende bevoegdheid uit.

Als bijlage is aan het Duurzaamheidsprogramma 2010 het op 12 december 2009 ondertekende convenant Haarlem Klimaat Neutraal toegevoegd.

Wij verzoeken de Raadsleden van de Commissie Beheer de technisch inhoudelijke vragen van te voren bij de behandeld ambtenaar in te dienen.

B&W

1. Het college stelt de raad voor het Duurzaamheidsprogramma 2010 vast te stellen
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties
3. De betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit.
4. Het college stuurt dit voorstel naar de gemeenteraad, nadat de commissie Beheer hierover een advies heeft uitgebracht

Raad:

Besluit in te vullen door griffie	Moties en amendementen in te vullen door griffie
☐ Conform	☐ Ja
☐ Gewijzigd	☐ Nee
☐ Aangehouden	
☐ Afgevoerd	Datum vergadering

Raadsstuk

Onderwerp: Duurzaamheidsprogramma 2010

Reg.nummer: 2009/248218

1. Inleiding

De uitvoering van het Haarlems milieubeleid wordt jaarlijks vastgelegd in een wettelijk verplicht uitvoeringsprogramma..

Op grond van de Wet milieubeheer (art. 4.16 tot en met 4.19 en 4.20), moet het Duurzaamheidsprogramma 2010 door de gemeenteraad worden vastgesteld.

Het duurzaamheidsprogramma 2010 geeft alle milieutaken weer die in dit jaar zullen worden uitgevoerd. Dit programma is een belangrijk instrument voor de uitvoering van het milieubeleid. Het programma betreft niet alleen milieutaken van de afdeling Milieu, maar ook enkele taken van andere afdelingen. Het gaat dan om taken die raakvlakken hebben met het gemeentelijk milieu- en omgevingsbeleid.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

- Het Duurzaamheidsprogramma 2010 vast te stellen.

3. Beoogd resultaat

Met het Duurzaamheidsprogramma 2010 wordt verantwoording afgelegd over het Haarlemse milieubeleid.

4. Argumenten

Met het Duurzaamheidsprogramma kan beter sturing worden gegeven aan het integraal milieubeleid in Haarlem. Het nu voorliggende Duurzaamheidsprogramma 2010 is een opsomming van alle taken die in dit jaar zullen worden uitgevoerd.

5. Kanttekeningen

Een duurzame ontwikkeling kan alleen worden bereikt als problemen integraal worden aangepakt. Daarom volgen zowel de hoofdlijnennotitie als het Duurzaamheidsprogramma een integrale benadering. Dat betekent dat bij het opstellen en uitvoeren ervan, naast de afdeling Milieu, verschillende andere afdelingen betrokken zijn. Elke betrokken afdeling is en blijft zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van de opgenomen doelstellingen en taken.

Financiële paragraaf

Het duurzaamheidsprogramma wordt gedekt vanuit het milieuwerkplan en de gemeentelijke begroting (o.a. 9.1.). Daarin zijn extra middelen opgenomen voor Haarlem Klimaat Neutraal. Verder zal in 2010 actief onderzoek plaatsvinden voor mogelijke (Europese) subsidies. Samenwerking met de Haarlemse zustersteden is reeds gestart.

Verplichtingen worden pas aangegaan op het moment dat voldoende zekerheid over subsidies is verkregen. Wel kunnen verschuivingen in activiteiten aangebracht worden, maar deze zullen te allen tijde gefinancierd/ gedekt zijn.

6. Uitvoering

Het duurzaamheidsprogramma wordt jaarlijks opgesteld.

7. Bijlagen

Duurzaamheidsprogramma 2010

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

- Het Duurzaamheidsprogramma 2010 vast te stellen.

Gedaan in de vergadering van (wordt ingevuld door de griffie)

De griffier

De voorzitter

Duurzaamheidsprogramma 2010

Stadszaken, afdeling Milieu
Postbus 511
2003 PB Haarlem
4 januari 2010

Duurzaamheidsprogramma 2010

Inleiding

De uitvoering van het Haarlems milieubeleid wordt jaarlijks vastgelegd in een wettelijk verplicht uitvoeringsprogramma. Op grond van de Wet milieubeheer is iedere gemeente verplicht om een milieuprogramma op te stellen.

Het duurzaamheidsprogramma 2010 geeft alle milieutaken weer die in dit jaar zullen worden uitgevoerd. Dit programma is een belangrijk instrument voor de uitvoering van het milieubeleid. Het programma betreft niet alleen taken van de afdeling Milieu, maar ook enkele taken van andere afdelingen. Het gaat dan om taken die raakvlakken hebben met het gemeentelijk milieu- en omgevingsbeleid.

Uitvoering die aansluit het Coalitieakkoord 2006-2010

De clustering van het nu voorliggend uitvoeringsprogramma is grotendeels overeenkomstig de indeling uit de hoofdlijnennotitie milieubeleid 2007 – 2010 en het coalitieakkoord 2006-2010, 'Sociaal en Solide'. We maken daarbij onderscheid in projecten in de volgende hoofdlijnen:

- Haarlem: een duurzame goede woonstad
- Haarlem: een bereikbare, groene en leefbare stad
- Duurzame (interne) bedrijfsvoering

De projecten sluiten aan bij de doelen uit de programmabegroting 2010-2014. Dit zijn o.a. het verbeteren van de basismilieukwaliteit en het voldoen aan de vastgestelde milieunormen. Het gaat dan o.a. om de volgende milieukwaliteiten: geluid, luchtkwaliteit, bodemkwaliteit, duurzaamheid en externe veiligheid. De beleving van de milieufactoren van de inwoners en bezoekers van Haarlem speelt hierbij een centrale rol. Daarnaast heeft de raad vastgesteld dat voor Haarlem Klimaat Neutraal gewerkt wordt met het hoogste ambitieniveau. De doelstelling hierbij is dat de eigen organisatie in 2015 en de stad als geheel in 2030 klimaat neutraal moet zijn.

Projecten Haarlem Klimaat Neutraal

Het Plan van aanpak Haarlem klimaat Neutraal neemt een belangrijk plek in dit uitvoeringsprogramma. Een groot aantal taken vallen onder Haarlem Klimaat Neutraal. De naam Duurzaamheidsprogramma sluit daarbij goed aan.

Naar de partners van Haarlem Klimaat Neutraal is aangegeven welke capaciteit beschikbaar is vanuit de gemeente en die is bepalend. Via programmagroepen wordt de afstemming op inzet en voortgang gepleegd. Sommige projecten hebben een langere looptijd dan één jaar en andere worden sneller afgerond. Jaarlijks wordt naar de raad gerapporteerd over voortgang en bereikte resultaten (duurzaamheidsmonitor).

Overige onderdelen duurzaamheidsprogramma

Omdat veranderingen in milieuwet- en regelgeving zijn uitgebleven dan wel zijn uitgesteld lopen taken door die ook al in 2009 op de agenda stonden. Dat geldt met name voor de onderwerpen bodem en de omgevingsvergunning waarvoor in 2009 wetswijzigingen zouden worden afgerond.

Naast de uitvoering van reguliere taken en advisering door bureau Bodem, wordt in 2010 het herziene bodembeleid van Haarlem vastgesteld. Belangrijke veranderingen in dit beleid zijn het gebiedsgerichte grondwaterbeheer en het vaststellen van gebiedsspecifieke kwaliteitsdoelstellingen. Doelstelling hierbij is een duurzame verbetering van de bodemkwaliteit en het verantwoord omgaan met grondstromen binnen de stad.

In de meeste gevallen zijn de activiteiten wettelijk verplicht. De VROM inspectie toetst op de uitvoering ervan.

De tijdsbesteding van de projecten is voor zover niet anders aangegeven afgedekt in de eigen begroting van de betrokken afdelingen. Per activiteit staat vermeld of het een wettelijke taak (bestaand beleid), nieuwe taak of Haarlems beleid is.

Haarlem richt zich in 2010 op de volgende activiteiten:

A. Haarlem: een duurzame, goede vestigingsstad

Haarlem Klimaat Neutraal

Betrokken afdelingen: Stadszaken/Milieu, afdeling Vastgoed, Middelen en Services/Facilitaire Zaken & Communicatie, afdeling Inkoop & Aanbestedingen, Wijkzaken/OGV & NME

Na het aanvaarden van de motie Haarlem Klimaat Neutraal 2030 door de gemeenteraad in maart 2007 zijn de activiteiten gestart en zijn de stuurgroep, de vier programmagroepen en het projectbureau samengesteld. Samen vormen zij de 50 personen sterke Regiegroep Haarlem Klimaatneutraal. De groepen zijn verdeeld over de thema's Bebouwde Omgeving, Verkeer & Vervoer, Industrie & Bedrijven en de Eigen Organisatie.

Op basis van het ideeënboek en nieuwe inzichten heeft ook nu een afweging plaatsgevonden voor de projecten die in 2010 worden uitgevoerd. Bij deze afweging is net als vorig jaar gebruik gemaakt van selectiecriteria. De volgende selectiecriteria zijn gebruikt:

- A. Realiseerbaarheid (makkelijk, niet veel inspanning)
- B. CO₂-reductie
- C. Kosten en subsidiemogelijkheid (kosten op levenscyclus realiserend en subsidiemogelijkheden)
- D. Marktconforme momenten
- E. Effectiviteit (weinig inspanning veel resultaat, laag hangend fruit)
- F. Aansluiten moties van raad
- G. Pilot (voorbeeld functie)
- H. Trias energetica (bijdrage aan de energietransitie: Stap 1. Beperk de energievraag, Stap 2. Gebruik duurzame energiebronnen, Stap 3. Gebruik eindige energiebronnen efficiënt)
- I. Behoud van koopkracht (beheersen van woonlasten en concurrentie positie)

Aan de hand van de score op deze criteria is een keuze gemaakt binnen de diverse programmagroepen. (Dit heeft geleid tot het afwegingskader zoals opgenomen in bijlage B). De keuze voor 2010 treft u hieronder aan.

De programmagroep Eigen Organisatie dient al in 2015 een klimaatneutrale bedrijfsvoering op te leveren. Dit lukt niet zonder het integraal maken van het onderwerp bij alle vakafdelingen en intensieve samenwerking tussen hen en de programmagroep.

De onderwerpen en projecten dienen een succesverhaal uit te dragen waar het verdere programma tot 2030 op kan worden gestoeld. Naast de diverse onderhanden projecten en ideeën is het borgen van het programmamanagement in alle echelons van de gemeente, een topprioriteit.

Onderstaand volgt een opsomming van de in 2010 uit te voeren projecten. Voor een uitgebreidere omschrijving wordt verwezen naar bijlage A.

Als bijlage C is het op 12 december 2009 ondertekende convenant Haarlem Klimaat Neutraal toegevoegd.

1. Programmagroep Bebouwde omgeving

duurzaam renoveren bestaande stad

- 1.1 Renovatie particuliere woningbezit
- 1.2 Duurzame renovatie bezit woningbouwcorporaties
- 1.3 Duurzame aanpak monumenten
- 1.4 Potentiële duurzame energie daken

duurzame stedelijke ontwikkeling

- 1.5 Toepassen praktijkrichtlijn duurzame Stedenbouw
- 1.6 Toepassen GPR Woningbouw
- 1.7 Duurzaam bestemmingsplan
- 1.8 Pilot naleving bouwregelgeving “Gezondheid en Energie”
- 1.9 Klimaatdoelstellingen opnemen in gebiedsvisies

Voorbeeld projecten

- 1.10 Klimaat neutrale Zwemmerslaan
- 1.11 Duurzaam Belcanto en KG
- 1.12 DSK II nieuwbouw school
- 1.13 Duurzame nieuwbouw van middelbare scholen Sancta Maria en Ark

Algemeen

- 1.14 Monitoren/verslagleggen woningbouwcorporaties duurzaam bouwen en energiebesparing

2. Programmagroep Bedrijven & Industrie

- 2.1 De Energiecoach voor bedrijven
- 2.2 De Groene Gids
- 2.3 Verlichting in de Binnenstad
- 2.4 Duurzame energie uit zon, wind en warmte/koudeopslag (WKO)
- 2.5 Groen tussen de bedrijven door
- 2.6 Duurzame Ontwikkeling Noordkop Waarderpolder

3. Programmagroep Verkeer en Vervoer

- 3.1 Klimaattoets Verkeer en Vervoer
- 3.2 Rijden op biobrandstoffen (vloeibaar en gasvormig)
- 3.3 Stimulering schone en zuinige voertuigen (ook elektrisch)
- 3.4 Uitbreiding fietsparkeervoorzieningen bij NS-station
- 3.5 Uitbreiding fietsparkeren binnenstad.
- 3.6 Ontwikkeling Rode Loper en andere fietsroutes
- 3.7 Realisatie doorgaande fiets/wanderverbindingen
- 3.8 Realisering intelligente en flexibele fietsdeelsystemen
- 3.9 Realisatie regionale snelfietsroute(s)
- 3.10 Mobiliteitsmanagement bij Haarlemse bedrijven/organisaties.

4. Programmagroep Eigen Organisatie

- 4.1 70% duurzame inkopen in 2010
- 4.2 Duurzame inrichting nieuwbouw en duurzame renovatie Zijlpoort
- 4.3 Duurzaamheidsplan openbare verlichting
- 4.4. Bedrijfsvervoersplan + CO2 reductiedoelstelling
- 4.5 Duurzaam depot Frans Hals museum / Centrum voor Cultuur, Educatie en Vrije tijd
- 4.6 Interne communicatie Haarlem Klimaat Neutraal.
- 4.7 Energielabelplus
- 4.8 Onderzoek naar vergroeningsmogelijkheden ICT

5. Activiteiten vanuit communicatie en educatie HKN

- 5.1 Klimaaeducatie
- 5.2 De CO₂-monitor
- 5.3 Klimaatcommunicatie

Naast de bovengenoemde projecten op het gebied van Haarlem Klimaatneutraal staan de overige werkzaamheden op milieugebied hieronder beschreven.

6. Ruimtelijke Ontwikkeling

Betrokken afdeling Stadszaken/Milieu en Ruimtelijk Beleid

- 6.1 Opstellen milieuprogramma bij 10 ontwikkelingsprojecten
- 6.2 Uitwerking structuurplan Haarlem 2020
- 6.3 Begeleiden MER-procedures
- 6.4 Opstellen milieuparagraaf bij alle bestemmingsplannen

7. Bodem

Betrokken afdeling Stadszaken/Milieu

- 7.1 Opstellen Bodembeleid
- 7.2 Afronding Baggerwerkzaamheden
- 7.3 Kwaliteitszorg Bodem: onderhouden en ontwikkelen

8. Bedrijvigheid (inclusief Regulering en Handhaving)

Betrokken afdeling VVH

- 8.1 (Ombouw van de organisatie naar) de omgevingsvergunning
- 8.2 Uitvoering activiteiten AmvB
- 8.3 Uitvoering Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer
- 8.4 Uitvoering project 'externe veiligheid'
- 8.5 Regulering en Handhaving

B Haarlem: een bereikbare, groene en leefbare stad

9. Lucht

Betrokken afdeling Stadszaken/Milieu, Wijkzaken/OGV

- 9.1 Opstellen beleidsplan en uitvoeringsprogramma Lucht
- 9.2 Rapportage luchtkwaliteit 2009
- 9.3 Uitvoeren, begeleiden en toetsen van luchtkwaliteitonderzoek
- 9.4 Bevorderen van het rijden op aardgas binnen de gemeentelijke organisatie

10. Geluid

Betrokken afdeling Stadszaken/Milieu

- 10.1 Actieplan omgevingslawaai
- 10.2 Volgen ontwikkelingen Schiphol
- 10.3 Uitvoeren van akoestisch onderzoek
- 10.4 Zonebeheer Waarderpolder
- 10.5 Uitvoering saneringsprojecten op het gebied van weg- en railverkeerslawaai

11. Water

Betrokken afdeling Wijkzaken /OGV

- 11.1 Actualiseren en uitvoeren gemeentelijk waterbeleid

12. Verkeer en vervoer

Betrokken afdeling Wijkzaken/ OGV

De meeste projecten van het onderwerp Verkeer en Vervoer zijn opgenomen in de uitwerking van Haarlem Klimaat Neutraal. (Zie voor de projecten programmagroep Verkeer en Vervoer)

In aanvulling hierop worden de volgende projecten uitgevoerd:

12.1 Verbeteren verkeersveiligheid

12.2 Parkeren/ autoluwe binnenstad

12.3 Onderzoek milieuvriendelijk transport (electro) naar vestigingen in binnenstad

12.4 Stimulering deelautogebruik

13. Gezondheid

Betrokken afdeling GGDKennemerland

13.1 Uitvoeren reguliere medisch milieukundige zorg uit de Wet Publieke Gezondheid

13.2 Verzamelen regionale gegevens milieugezondheid

13.3 Landelijk bewustwordingsproject 'Binnenmilieu op basisscholen'

13.4 Uitvoeren gezondheids-effectscreening of gezondheidsscan bij zoneontwikkelingen (MILO)

C. Duurzame (interne) bedrijfsvoering

14. Duurzame (interne) bedrijfsvoering

Betrokken afdelingen Middelen en Services

De meeste projecten van het onderwerp duurzame (interne) bedrijfsvoering zijn opgenomen in de uitwerking van Haarlem Klimaat Neutraal. (Zie voor de projecten programmagroep gemeentelijke organisatie (4.1 t/m 4.8))

14.1 . Het uitvoeren van de projectopdracht Aarhus

Bijlage A: Uitwerking projectomschrijvingen

A. Haarlem: een duurzame goede woonstad

Uitvoeren plan van aanpak klimaatneutraliteit

1. Programmagroep Bebouwde omgeving

Project 1.1: Stimuleren duurzame renovatie bij particulieren
Trekker: Stadszaken afdeling Milieu, Stadszaken Afdeling Wonen
Betrokkenen: <i>intern</i> Wijkzaken gebiedsmanagers, wijkregisseurs, afdeling PBO (frontoffice), afdeling Communicatie, subsidiebureau, afdeling NME <i>Extern</i> woningbouwcorporaties, wijkraad, makelaars, Meer met Minder, bouwbedrijven, VEH, Bouwende Nederland, Milieu Centraal, scholen, particulieren
Categorie: Nieuw project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling 2010: <ul style="list-style-type: none">• Particulieren informeren over de bouwkundige, financiële en subsidie mogelijkheden om de eigen woning te verduurzamen (energiezuiniger, comfortabeler, waardevaster en milieusparend)• Particulieren ontzorgen door het ontsluiten van informatie en het laten opstellen van commerciële arrangementen• Zoveel mogelijk bestaande loketten informeren: bouwmarkten, bouwdepot, balie Zijlsingel, wonen boven winkels
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none">• Promoten landelijke initiatieven www.meermetminder.nl en www.veh.nl• Sleutel tot succesvol beleid in dezen: communicatie via bestaande loketten en wijkgerichte aanpak• Wijkgerichte aanpak particulieren in de Vogelenbuurt/Dietsveld• Voorbeeld woningen opsporen, voorbeeld verbouwing volgen, media-aandacht genereren• Ism corporaties: verduurzamingsplan voor woningen die in de verkoop gaan• Opstellen en uitvoer van financiële arrangementen.• Het Haarlemse revolving fund met de zachte lening is een belangrijk financieel arrangement.• Hierbij is de uitvoer van de verordening revolving fund voor zachte leningen HKN van belang• Uitvoeren van EPA adviezen bij woningen van particuliere eigenaren• Opzetten van een database van gecertificeerde aannemers en installateurs voor duurzame renovatie van woningen.• Realiseren van een voorbeeld energiezuiniger woning• Vaststellen Plan van Aanpak, Projectplanning, bijeenkomsten met Projectteam, Communicatiebureau, Uitvoeringsbureau en Strategisch Overleg• Voorlichtingscampagne starten in Vogelenbuurt/ Dietsveld, daarna uitrollen in andere wijken• NME project voorbereiden voor scholen in de geselecteerde buurten• Begeleiden en uitvoer van de aanvragen met behulp van extern bureau
Dekking Begroting en 50.000 communicatie uit de nota verbetering particuliere voorraad
Zie ook: project duurzame renovatie woningbouwcorporaties, toepassen GPR woningbouw

Project 1.2: Duurzame renovatie bezit woningbouwcorporaties
Trekker: Stadszaken afdeling Milieu (stimuleren), Woningbouwcorporaties (realisatie)
Betrokkenen : <i>Intern</i> Stadszaken, Afdeling Wonen, convenant woningbouwcorporaties), <i>Extern</i> Woningbouwcorporaties (Elan Wonen, Pre Wonen, IJmere)
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling 2010: <ul style="list-style-type: none">• Het behalen van de basiskwaliteit duurzame renovatie voor alle complexen waar sprake is van groot

<p>onderhoud cq renovatie. Dit vormt de uitwerking van het aanbod van de woningbouwcorporaties uit het convenant HKN. Het gaat om</p> <ul style="list-style-type: none"> • Te streven naar 30 procent besparing op gasverbruik in alle groot onderhoud en renovatieprojecten. • Het instrument GPR bestaande bouw te gaan gebruiken en te zullen streven naar een GPR van gemiddeld 7 bij groot onderhoud en renovatieprojecten van minimaal 30 woningen. • Het stimuleren van woningbouwcorporaties om een plan van aanpak duurzame renovatie te maken • Nagaan van mogelijkheden om een aantal complexen op hoog niveau te renoveren
<p>Uitvoering 2010:</p> <ul style="list-style-type: none"> • overeenkomst uitvoer duurzame renovatie gemeente/woningbouwcorporaties • Formuleren proefprojecten duurzame renovatie Basiskwaliteit • Volgen en toetsen van projecten waar met de basiskwaliteit gewerkt gaat worden.
<p>Dekking en relatie met de begroting: Programma nummer 9.1</p>
<p>Zie ook: project GPR woningbouw</p>

<p>Project 1.3: Duurzame monumenten</p>
<p>Trekker: Stadszaken, Afd. Milieu (aanjaagfunctie), Monumentenzorg Communicatie (realisatie)</p>
<p>Betrokkenen : <i>Intern</i> Stadszaken Afdeling: Milieu; Stadszaken Afdeling: VVH Omgevingsvergunning; Stadszaken Afdeling: Economie en Cultuur <i>Extern</i> Milieu Centraal, Bouwend Nederland, Gemeente, CO2 -servicepunt, particuliere woningeigenaren, huurders, banken, VVE's, makelaars, etc.</p>
<p>Categorie: Nieuw project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal</p>
<p>Doelstelling 2010:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Haarlem is een stad met veel monumenten. De schoonheid van deze monumenten zorgt voor veel toerisme in onze stad en is daarmee een factor die inkomsten genereert. • De gemeente rekt het tot haar doelen om de eigenaren van monumenten te beschermen tegen hoge energieprijzen in de toekomst. Door nu al te investeren in het duurzaam maken van de woning, wordt op termijn geld bespaard op de energierekening. Dit geld hebben eigenaren van monumentale panden hard genoeg nodig om het pand goed te blijven onderhouden. Op deze manier kunnen we de schoonheid van het monumentale karakter van Haarlem in stand houden. • Particulieren ontzorgen door het ontsluiten van informatie in de 'Richtlijn Monumenten'. • Kennis ontwikkelen op het vlak van duurzaam renoveren/ restaureren monumenten. • Het thema duurzaamheid bij de afdeling laten 'verinnerlijken'. • Particuliere eigenaren van monumenten informeren over de bouwkundige, financiële en subsidie mogelijkheden om het eigen monument te verduurzamen (energiezuiniger, comfortabeler, waardevaster en milieusparend) • Opstellen en uitvoer van financiële arrangementen. Het Haarlemse revolving fund is daarbij een belangrijk middel.
<p>Uitvoering 2010</p> <ul style="list-style-type: none"> • Thema uitdragen door aanwezig te zijn bij vakgroep overleg Monumenten • Het thema duurzaamheid bij de afdeling laten 'verinnerlijken'. Als het thema niet gedragen wordt door de mensen die het beleid uitvoeren, de vragen beantwoorden en de maatregelen moeten toetsen dan zal het thema duurzaamheid niet succesvol worden ingezet bij monumenten, oa door het volgende: • Gezamenlijk: beschikbare kennis verzamelen • Gezamenlijk: kennis opbouwen en ervaringen uitwisselen • Gezamenlijk: informatie over het thema duurzame monumenten toegankelijk maken via www.degroenemug.nl • Gezamenlijk: kennis verinnerlijken door workshops en pilot-projecten • Gezamenlijk: zoveel mogelijk bestaande loketten informeren: ntb iom afdeling Monumenten • Gezamenlijk: kennis verwerken in 'Richtlijnen Monumenten'
<p>Dekking en relatie met de begroting: Programma nummer 9.1</p>
<p>Zie ook: GPR woningbouw</p>

<p>Project 1.4: Potentiële duurzame energiedaken</p>
<p>Trekker: Stadszaken, Afd. Milieu (aanjaagfunctie),</p>
<p>Betrokkenen :</p>

<i>Intern</i> Stadszaken, Afdeling Wonen (bouwregisseur, convenant woningbouwcorporaties), Wijkzaken (groene daken), Onderzoek en Statistiek
<i>Extern</i> In Holland, VVE,'s makelaars wijkraden. Milieu Centraal, Bouwend Nederland, CO2 -servicepunt, particuliere woningeigenaren, huurders, eventueel banken etc.
Categorie: Nieuw project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Inzicht hoe groot het potentieel is aan energie opwekking van daken en wat de bijdrage daarvan is aan de vermindering van de CO2 uitstoot • Overzicht van welke daken beschikbaar zijn.
Uitvoering 2010 In 2009 is begonnen met een vooronderzoek door de student van de Hoge School naar de dakpotenties. Dit vooronderzoek duurt tot april 2010. Hierbij zal aandacht gegeven worden aan welke soorten energie opwekking nu en in de toekomst kansrijk zijn en welke daken daar geschikt voor zijn. Op basis hiervan kan een uitvoeringsprogramma gemaakt worden om het dakpotentieel te benutten Ook zal aandacht besteed worden aan technische en financiële randvoorwaarden van het duurzame dakpotentieel. Hierbij zal de kennis rond subsidies (bijv zonnepanelen) ingezet worden. Dit in samenwerking met de lokale dakbedrijven Zo mogelijk zullen er een voorbeeld projecten worden gestart
Dekking en relatie met de begroting: Programma nummer 9.1
Zie ook:

Project 1.5: Uitvoer nota praktijkrichtlijn duurzame Stedenbouw
Trekker: Stadszaken afdeling Milieu en Stedenbouw
Betrokken: Stadszaken (Stedenbouw en Ontwerp), Stadszaken, Afdeling Wonen Wijkzaken, (programmamanagers), Stadsbedrijven (Projectmanagement) <i>Extern</i> Woningbouwcorporaties (Elan Wonen, Pre Wonen, IJmere)
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Draagvlak verwerven voor toepassen basiskwaliteit duurzame stedenbouw • Actualiseren Praktijkrichtlijn Duurzame Stedenbouw • Starten van een voorbeeldstudie
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Evaluatie gebruik praktijkrichtlijn toepassen duurzame stedenbouw • Aanpassen praktijkrichtlijn duurzame stedenbouw • Experiment met instrument DPL en GPR bijv in Boerhavewijk • Pilots streefkwiteit duurzame stedenbouw
Dekking en relatie met de begroting: Programma nummer 9.1
Zie ook :

Project 1.6: Toepassen GPR 4.0 voor de duurzame nieuwbouw woningen
Trekker: Stadszaken, Afd. Milieu (aanjaagfunctie), woningbouwcorporaties (realisatie)
Betrokkenen : <i>Intern</i> Stadszaken, Afdeling Wonen (bouwregisseur, convenant woningbouwcorporaties), Wijkzaken, (programmamanagers), Stadsbedrijven (Projectmanagement) Stadszaken (Vastgoed) <i>Extern</i> Woningbouwcorporaties (Elan Wonen, Pre Wonen, IJmere)
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Aanpassen beleidsnota duurzame woningbouw met een hogere GPR als uitvoer van het raadsbesluit

<ul style="list-style-type: none"> • Toepassen van de GPR in de woningbouwprojecten . Het behalen van de basiskwaliteit duurzaam bouwen (GPR 8) voor alle nieuwbouw van woningen waar de gemeente een partner is
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Implementeren van het gebruik van de GPR 4 in de gemeente in samenwerking met de partners als woningbouwcorporaties • Realiseren van voorbeeldprojecten met GPR
Dekking en relatie met de begroting: Programma nummer 9.1
Zie ook: beleidsnota duurzame nieuwbouw november 2005

Project 1.7: Duurzaam bestemmingsplan
Trekker: Stadszaken afdeling Milieu , Stadszaken, afdeling Ruimtelijke Plannen
Betrokken: Stadsbedrijven (Stedenbouw en Ontwerp), Stadszaken, Ruimtelijke Plannen, Wijkzaken, (programmamanagers), Stadsbedrijven (Projectmanagement)
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling 2010: In alle bestemmingsplannen zijn zo veel mogelijk duurzame stedenbouwkundige maatregelen verwerkt
Uitvoering 2010 <ul style="list-style-type: none"> • Nagaan mogelijkheden voor richtlijnen duurzame bestemmingsplannen
Dekking en relatie met de begroting: Programma nummer 9.1
Zie ook: : projectbeschrijving uit Ideeënboek maar ook de Nota Praktijkrichtlijn duurzame stedenbouw

Project 1.8: Pilots naleving bouwregelgeving “Gezondheid en Energie”
Trekker: Veiligheid, vergunningen handhaving
Betrokkenen: Stadszaken (Afdeling Milieu, toezichtfunctie), Afdeling Wonen, Wijkzaken, (programmamanagers), Stadsbedrijven (Projectmanagement), Stadszaken (Vastgoed) <i>Extern:</i> Ministerie van VROM, Inspectie
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling 2010: Inzicht in welke mate de bouwregelgeving gezondheid/energie voldoende wordt nageleefd
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoer en evaluatie van pilot naleving bouwregelgeving
Dekking en relatie met de begroting: Programma nummer 9.1
Zie ook: : projectbeschrijving uit Ideeënboek

Project 1.9: Klimaatdoelstellingen opnemen in gebiedsvisies
Trekker: Stadszaken afdeling Milieu
Betrokken: Intern: Stadsbedrijven (Stedenbouw en Ontwerp), Stadszaken, Afdeling Wonen Wijkzaken, (programmamanagers), Stadsbedrijven (Projectmanagement) <i>Extern: Woningbouwcorporaties (Elan Wonen, Pre Wonen, Jmere), Eneco of Nuon</i>
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling 2010: Voor belangrijke herstructureringen wordt de haalbaarheid en wenselijkheid van een energievisie bepaald. Deze wordt zo veel mogelijk geïntegreerd in de gebiedsvisies.
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • (laten) Opstellen energievisie voor Schalkwijk Midden • Verwerken energievisies naar gebiedsvisies en andere relevante plannen
Dekking en relatie met de begroting: Programma nummer 9.1
Zie ook: :projectbeschrijving uit Ideeënboek

Project 1.10: Klimaatneutrale Zwemmerslaan

Trekker: Stadszaken afdeling Milieu (aanjager), Woningbouwcorporatie (realisatie)
Betrokkenen : <i>Intern:</i> Wijkzaken (programmamanagers), Stadsbedrijven, Stedenbouw, Stadszaken, Afdeling Wonen, convenant woningbouwcorporaties), <i>Extern:</i> Woningbouwcorporaties (Elan Wonen, Pre Wonen, IJmere)
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Plan voor klimaatneutrale woningbouwlocatie Zwemmerslaan
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Opname van klimaatneutraal eisen in de planvorming voor de Zwemmerslaan • Ontwerp van een Klimaatneutrale Zwemmerslaan • Voorbereiding van de uitvoer van een klimaatneutrale Zwemmerslaan
Dekking en relatie met de begroting: Programma nummer 9.1
Zie ook:

Project 1.11: Duurzaam Belcanto en Kennemer Gasthuis
Trekker: Kennemer Gasthuis en woningbouwcorporaties
Betrokken: <i>Intern:</i> Stadszaken afdeling Milieu (aanjager) Stadsbedrijven (Stedenbouw en Ontwerp), Stadszaken, Ruimtelijke Plannen, Stadszaken (Wonen, Wijkzaken, (programmamanagers), Stadsbedrijven (Projectmanagement), <i>Extern:</i> Woningbouwcorporaties, Elan Wonen, Pre Wonen en IJmere
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling 2010: Ontwerp en start van realisatie van een duurzame woonwijk Belcanto in relatie met de duurzame energievoorziening van het Kennemer Gasthuis
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van een energievisie en duurzaamheidsambities voor dit gebied • Opstellen van relevante duurzaamheidsmaatregelen • Verwerken hiervan in het programma van eisen • Start met de uitwerking van het stedenbouwkundig plan • Opstellen en meehelpen uitvoeren van duurzame ambities en maatregelen.
Dekking en relatie met de begroting: Programma nummer 9.1
Zie ook: projectbeschrijving uit Ideeënboek

Project 1.12: DSK II nieuwbouw school en woningen
Trekker: Middelen en Services afd. Facilitaire Zaken, Stadszaken afd. Milieu, Stadsbedrijven PMB
Betrokkenen: Hulpverleningsdienst Kenmerland (HDK)
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling: <ul style="list-style-type: none"> • Eerste pilot Schone Scholen • Uitwerking voorbeeld project Klimaat Neutrale school en woningen
Uitvoering 2010: Verwerken Onderzoeksresultaten in het ontwerp en bestek van de school
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook:

Project 1.13: Duurzame nieuwbouw van middelbare scholen Sancta Maria en de Ark
Trekker: Middelen en Services afd. Facilitaire Zaken, Stadszaken afd. Milieu, Stadsbedrijven PMB
Betrokkenen: Hulpverleningsdienst Kenmerland (HDK)
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal

Doelstelling:
<ul style="list-style-type: none"> Eerste pilot Schone Scholen Uitwerking voorbeeld project Klimaat Neutrale school
Uitvoering 2010:
Onderzoek Klimaatneutrale invulling van het ontwerp
Dekking en relatie met de begroting:
programmanummer: 9.1
Zie ook:

Project 1.14: Monitoren verslagleggen woningbouwcorporaties duurzaam bouwen en energie
Trekker: Woningbouwcorporaties
Betrokkenen: Stadszaken (Afdeling Milieu), Afdeling Wonen, Extern
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling 2010:
Inzicht in de voortgang duurzaam bouwen en duurzame energie van de woningbouwcorporaties
Uitvoering 2010:
Opstellen van het boekje met voortgang
Dekking en relatie met de begroting:
Programma nummer 9.1
Zie ook: : projectbeschrijving uit Ideeënboek

2. Programmagroep Bedrijven & Industrie

Project 2.1 : De Energiecoach voor bedrijven
Trekker: KG Parkmanagement,
Betrokkenen: Eneco Energie Haarlem, Stadszaken/Afd. Milieu en Afd. Economie & Cultuur, in nauwe samenwerking met Kamer van Koophandel Amsterdam en de Industriekring Haarlem
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling:
<ul style="list-style-type: none"> Behalen van significante CO₂-reductie bij bedrijven via energiebesparing en duurzame energie toepassing. Bedrijven op veranderingsmomenten (natuurlijke investeringsmomenten) benaderen om energiebesparende maatregelen door te voeren en een impuls te geven aan duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Mogelijkheden onderzoeken voor gezamenlijke, decentrale en duurzame energie-opwekking in de Waarderpolder en inkoop van groene stroom en/of groen gas. Verbeteren van de aantrekkingskracht van de Waarderpolder voor nieuwe en bestaande bedrijven. Omdat dit project een landelijke pilot is worden de ervaringen en resultaten met de Energiecoach vastgelegd en via het Themateam Duurzame bedrijven naar andere gemeenten uitgerold. (zie www.duurzameoverheden.nl)
Uitvoering 2010:
<ul style="list-style-type: none"> Voortzetting van de Energiecoach met een gerichte thema's voor het bedrijfsleven (energiemanagement en energiemonitoring). Opstellen van een jaarprogramma op basis van wensen uit het bedrijfsleven (aanvullend op bovenstaande thema's). Onderhandelen met energieleveranciers en financiële instellingen over financieringsmaatregelen/pakketten. Uitvoeren van de energie-adviezen zelf. Opleiden van lokale installateurs en aannemers op duurzaamheidsthema's/energiebesparing. Verzamelen van kennis en ervaring op dit onderwerp en verspreiden onder de Haarlemse bedrijven (in combinatie met informatie van het Ondernemersloket). Organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten/bedrijven contactdagen over energiebesparing, duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Resultaten terugkoppelen naar de CO₂-monitor.
Dekking en relatie met de begroting:
SloK- en provinciale subsidie (HIRB-regeling)
Zie ook: plan van aanpak Haarlem Klimaatneutraal en het Ideeënboek Haarlem Klimaatneutraal (<i>Idee IC.</i>)

Project 2.2 : De Groene Gids
Trekker: Afdeling Communicatie
Betrokkenen: Afdeling Milieu, Kamer van Koophandel Amsterdam, KG Parkmanagement, de Energiecoach en Bytesize (webbouwer).
Categorie: Nieuw project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling: <ul style="list-style-type: none"> • Op de website www.degroenemug.nl wordt een speciale pagina gemaakt met daarop alle bedrijven in Haarlem en omstreken die duurzame producten en/of diensten hebben. • Bedrijven kunnen onderling adviezen inwinnen (Business to Business). • Inwoners van Haarlem krijgen in één oogopslag alle duurzame bedrijven in beeld. • De lokale duurzame bedrijven worden via deze Groene Gids meer bekend bij het publiek en daarmee wordt de lokale economie gestimuleerd. • Door alle lokale bedrijven in beeld te brengen hoeft men niet duurzame bedrijven van ver buiten Haarlem in te schakelen. Dit scheelt een heleboel “klimaatkilometers” en is daarmee direct een winst voor het klimaat streven.
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Samen met de betrokken partners worden de voorwaarden voor plaatsing op de website bepaald. • Alle juridische aspecten worden in beeld gebracht om garanties te kunnen geven en risico’s in te dekken. • Alle bedrijven in Haarlem en omstreken worden op voorhand via een brief geïnformeerd over dit initiatief met behulp van de adresgegevens die bij de Kamer van Koophandel bekend zijn. • De vormgeving en zoekfuncties op de groene gids worden in samenspraak met de websitebouwer besproken. • Bij de lancering zal de nodige publiciteit worden gecreëerd.
Dekking en relatie met de begroting:
programmanummer: 9.1
Zie ook:

Project 2.3.: Verlichting in de Binnenstad
Trekker: Stadszaken, Afd. Milieu,
Betrokkenen: Centrum Management Haarlem, Haarlem Lichtstad en de Vereniging van Eigenaren Haarlemse Binnenstad, Haarlemse elektrotechnische bedrijven, Haarlemse VMBO scholen.
Categorie: Nieuw project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling: <ul style="list-style-type: none"> • Het realiseren van duurzame, energiezuinige feestverlichting in de Haarlemse binnenstad; • Het realiseren van duurzame, energiezuinige aanlichting van gebouwen in de binnenstad; • Winkeliers aansporen tot het aanbrengen van duurzame, energiezuinige etalageverlichting; • Door het uitdoen van overbodige verlichting (openbare verlichting uitgezonderd) zorgen voor meer nachtelijke duisternis en daarmee een betere nachtrust voor de inwoners van Haarlem. • Via de energiezuinige verlichting en het licht uitdoen in de nacht zorgen voor energiebesparing en daarmee CO₂ reductie door minder energieverbruik. • Meer bewustwording bij de Haarlemmers over energiebesparing bij verlichting.
Uitvoering 2010 <ul style="list-style-type: none"> • Vooroverleg met betrokken partijen. • Nacht van de Nacht als startpunt van deze activiteitenreeks. • Feestverlichting energiezuinig uitvoeren voor de feestdagen van 2010. • Aanlichten van gebouwen energiezuiniger maken en ’s nachts uitdoen • Informatievoorziening aan winkeliers in de binnenstad over energiezuinige etalageverlichting. • Samenstellen ontzorgingspakketten voor de winkeliers samen met betrokken partners. • Adviezen door bedrijven en leerlingen VMBO (werkervaringsplaatsen) aan de winkeliers die mee doen aan dit project. • Uitvoeren eerste pilot met plusminus 15 winkeliers
Dekking en relatie met de begroting:
Programmanummer: 9.1
Zie ook:

Project 2.4.: Duurzame energie uit zon, wind en warmte/koudeopslag (WKO)
Trekker: Eneco Energie Haarlem i.s.m. Stadszaken, Afd. Milieu en Afd. Economie & Cultuur
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling: <ul style="list-style-type: none"> • Vaststellen welke kansen er zijn om duurzame energie op te wekken en wat hiervan de technische en financiële haalbaarheid is. • Bedrijven stimuleren om meer duurzame energie te benutten door ook mogelijkheden te benutten om decentraal duurzame energie op te wekken binnen de gemeentegrenzen (zonne-energie, kleinschalige windenergie, wko). • Een speelveld creëren waarbinnen de mogelijkheden om in bepaalde gebieden zoals de Waarderpolder om de opwekking van decentrale, duurzame energie optimaal worden benut.
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Haalbaarheidsonderzoek naar duurzame energie-opwekking in de Waarderpolder door Eneco. • Maken van een kaart van de Waarderpolder met daarin alle WKO-bronnen en hun invloedssferen. • Kansen berekenen om de huidige windmolens in de Waarderpolder op te schalen. • Samen met het bedrijfsleven kansen voor duurzame energie-opwekking in beeld te brengen en de meerinvesteringen die dat met zich mee brengt.
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1 en SloK-regeling en provinciale subsidie (HIRB-regeling)
Zie ook: plan van aanpak Haarlem Klimaatneutraal en het Ideeënboek Haarlem Klimaatneutraal (<i>Idee 3C.</i>)

Project 2.5.: Groen tussen de bedrijven door
Trekker: Programma management Waarderpolder
Betrokkenen: Stadszaken: Afd. Milieu & Economie en Cultuur, Afd. Stedenbouw, Wijkzaken: Afd. Openbare Ruimte, Groen & Verkeer, Industriekring Haarlem, Parkmanagement Waarderpolder, Bureau Ecologie en Landbouw Wageningen.
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling: <ul style="list-style-type: none"> • De allure van het bedrijventerrein verbeteren zodat meer duurzaam gebruik kan worden gemaakt van de bedrijfspanden en de openbare ruimte ertussen en tevens daken te isoleren en lokaal klimaatadaptatie en –compensatie mogelijk te maken. • Het klimaatbestendigen van de Waarderpolder, zodat het bestand is tegen hevige regenval (wateroverlast) en hitte (energiebesparing door minder airco's). • Gezondheid van medewerkers wordt positief beïnvloed als ook de motivatie en productiviteit. • De waterberging op het bedrijventerrein verbetert sterk door meer regenwateropslag op groene daken en de aanleg van poelen, wadi's en sloten (klimaatadaptatie/-bestendiging). • Door de aanleg van meer groen tussen de bedrijven wordt het zogenaamde “urban heat island effect” (hitte) tegen gegaan en vermindert de temperatuur in de nu nog voornamelijk stenen omgeving. • Het stimuleren van samenwerking tussen bedrijven.
Uitvoering 2010 <ul style="list-style-type: none"> • Via programmamanagement en parkmanagement draagvlak creëren bij ondernemers om uitvoering te geven aan het uitgevoerd onderzoek (Groen tussen de bedrijven door 2007/2008). • In 2010 zal een pilot starten met bedrijven en de openbare ruimte direct daar omheen. • Concrete ontwerpen maken voor 4 deelprojecten (Oostweg, Noordkop, Oostzijde en Dichtbebouwd gebied). • Bij de uitwerking van het gebied Noordkop wordt dit project meegenomen in de uitvoering. De Waarderpolder kan door dit project bij de Noordkop een mooie, duurzame entree krijgen met meer allure. • In overleg met het programmamanagement Waarderpolder en betrokken partijen wordt gestart met de uitvoering van concrete ideeën.
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook: plan van aanpak Haarlem Klimaatneutraal

Project 2.6.: Duurzame Ontwikkeling Noordkop Waarderpolder
Trekker: Programmamanagement Waarderpolder
Betrokkenen: Stadszaken Afd. Milieu, Afd. Vastgoed en Afd. Economie & Cultuur,
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling: <ul style="list-style-type: none"> • Dit laatste uit te geven deel van de Waarderpolder op een duurzame, energiezuinige (klimaatneutrale)

<p>ontwikkelen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij de ontwikkeling van de Noordkop de uitgangspunten “Cradle to Cradle” benutten. • Een speelveld creëren waarbinnen bedrijven door de gemeente worden begeleid naar een uitvoerbaar en duurzaam plan voor hun nieuwe bedrijven en de hele Noordkop. • In kaart brengen wat de kosten en baten zijn van duurzame maatregelen. • Onderzoeken waar het omslagpunt ligt tussen duurzame eisen en de verkoopbaarheid van de kavels. Hoe hoog de duurzaamheidslat kan worden gelegd.
<p>Uitvoering 2010:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het opstellen van een lijst met duurzame maatregelen en de daarbij behorende kosten in samenspraak met een aantal koploperbedrijven. • Het onderzoeken van de mogelijkheden voor duurzame energie-opwekking (o.a. warmte-koude-opslag). Dit is onderdeel van het haalbaarheidsonderzoek voor de gehele Waarderpolder. • Er wordt een plan van aanpak gemaakt voor de inrichting van de Noordkop, de kavels en de openbare ruimte. • Het gebruik maken van een milieubeoordelingssysteem voor vestiging van duurzame bedrijven. • Gemeente verleent ondersteuning bij de ontwikkeling van duurzame bedrijfsplannen (o.a. door de Energiecoach en het Ondernemersloket). • Kennis en ervaringen uit andere steden (Venlo en Heerhugowaard) worden benut om dit project tot een succes te maken.
<p>Dekking en relatie met de begroting: Programmanummer: 9.1</p>
<p>Zie ook: Plan van aanpak Haarlem Klimaat Neutraal</p>

3. Programmagroep Verkeer en Vervoer

<p>Project 3.1: Klimaattoets Verkeer en Vervoer</p>
<p>Trekkers: Stadszaken, Afd. Milieu en Wijkzaken, Afd. OGV</p>
<p>Betrokkenen: Projectontwikkelaars, woningbouwcorporaties, openbaar vervoerder</p>
<p>Categorie: Nieuw project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal</p>
<p>Doelstelling: Aandacht bij ruimtelijke plannen en ideeën voor stimulering van lopen, fietsgebruik, gebruik van openbaar vervoer en gebruik van schone en zuinige voertuigen.</p>
<p>Uitvoering 2010: Opstellen van criteria voor klimaattoets, in overleg met de afdelingen OGV en Projectmanagement.</p>
<p>Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1</p>
<p>Zie ook: Plan van Aanpak Haarlem Klimaat Neutraal en project 1.4 van dit duurzaamheidsprogramma</p>

<p>Project 3.2: Rijden op biobrandstoffen (vloeibaar en gasvormig)</p>
<p>Trekker: Gemeente Haarlem, Stadszaken, Afd. Milieu</p>
<p>Betrokkenen: TNT Post, RWE Energy, Connexion, provincie Noord-Holland</p>
<p>Categorie: Nieuw project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal</p>
<p>Doelstelling: Grootschalige introductie van biogas ('groen gas'), tweede generatie biobrandstoffen en groene stroom (in het geval van elektrische voertuigen) als voertuigbrandstof (gemeentelijk wagenpark, openbaar vervoer, wagenparken bedrijven, particulieren).</p>
<p>Uitvoering 2010:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de realisatie van een opwerkingsinstallatie voor stortgas/biogas in de Waarderpolder is een EFRO-subsidie aangevraagd; In het geval van toekenning van de subsidie zal de installatie medio 2010 worden gerealiseerd. • Inzet van 'groen gas' als brandstof voor aardgasvoertuigen. • Opening van eerste tankstation met biobenzine in Haarlem
<p>Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1</p>
<p>Zie ook: Plan van Aanpak Haarlem Klimaat Neutraal</p>

Project 3.3: Stimulering schone en zuinige wagens (ook elektrisch)
Trekker: gemeente Haarlem; Afd. Milieu, Afd. OGV en Afd. HOO
Betrokkenen: vervoerders, particulieren, Centrummanagement Groep Haarlem, Industrie Kring Haarlem
Categorie: Nieuw project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling: Het aandeel schonere, CO ₂ -arme voertuigen in de stad vergroten.
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering pilot bevoorrading binnenstad Haarlem met elektrische voertuigen • Realisatie van eerste openbare laadpunten in Haarlem om elektrische voertuigen op te laden.
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook: Plan van Aanpak Haarlem Klimaat Neutraal en project 12.3

Project 3.4: Uitbreiding fietsparkeervoorzieningen bij NS-station
Trekker: Stadsbedrijven, Projectmanagementbureau
Betrokkenen: Afd. Milieu en OGV, gemeente Haarlem, NS-fiets, Prorail
Categorie: Haarlems beleid dat wordt gecontinueerd
Doelstelling: Stimulering fietsgebruik als voor- en natransport bij het openbaar vervoer (trein en bus).
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Realisatie en opening ondergrondse fietsenstalling en start realisatie fietsgevel. • Subsidie-aanvraag bij overheid om weefietsprobleem aan te pakken. • Voeren van gesprekken om voertuigen anders dan de traditionele fiets en elektrische, trapondersteunende fietsen te accommoderen in fietskelder en fietsgevel.
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 8.2 en 9.1
Zie ook: Plan van Aanpak Haarlem Klimaat Neutraal

Project 3.5: Uitbreiding fietsparkeren binnenstad
Trekker: Afd OGV, stadsbedrijven
Betrokkenen: Afd. Milieu, Fietsersbond
Categorie: Haarlems beleid dat wordt gecontinueerd
Doelstelling: Stimulering fietsgebruik in de Haarlemse binnenstad.
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Uitbreiding bewaakte fietsenstalling Tempeliersstraat. • Voorbereiding pilot met elektronische registratie fietsparkeren in fietsenstalling Tempeliersstraat.
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 8.2 en 9.1
Zie ook: Plan van Aanpak Haarlem Klimaat Neutraal

Project 3.6: Ontwikkeling Rode Loper en andere fietsroutes
Trekker: Wijkzaken, Afd. OGV
Betrokkenen: Fietsersbond, Wijkraden en bewoners, Ondernemers Binnenstad
Categorie: Haarlems beleid dat wordt gecontinueerd
Doelstelling: Stimulering lopen en fietsgebruik door zo goed mogelijke fiets- en wandelverbindingen tot stand te brengen tussen het centrum van Haarlem en de wijken daaromheen.
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Herinrichting Kruisstraat en Smedestraat. • Ontwerp fietsverbinding Bolwerken
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 8.2 en 9.1
Zie ook: Plan van Aanpak Haarlem Klimaat Neutraal

Project 3.7: Realisatie doorgaande fiets/wandelverbindingen
--

Trekker: Wijkzaken, Gebiedsmanagement
Betrokkenen: Afd. OGV, Milieu, Fietsersbond, Wijkraden en bewoners,
Categorie: Haarlems beleid dat wordt gecontinueerd.
Doelstelling: Stimulering lopen en fietsgebruik door zo goed mogelijke fiets- en wandelverbindingen tot stand te brengen in Haarlem.
Uitvoering 2010: Realisatie elektrische fietspont met zonnepanelen tussen Belgiëlaan en Spaarnelaan.
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 8.2 en 9.1
Zie ook: Plan van Aanpak Haarlem Klimaat Neutraal

Project 3.8: Realisering intelligente en flexibele fietsdeelsystemen.
Trekker: Ecosol fietsdiensten.
Betrokkenen: OV-fiets, gemeente Haarlem, provincie Noord-Holland
Categorie: Nieuw project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling: Stimulering fietsgebruik als voor- en natransport bij het openbaar vervoer en de auto.
Uitvoering 2010: Uitvoering en evaluatie pilot met OV-fietsen bij twee bushaltes in de binnenstad.
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 8.2 en 9.1
Zie ook: Plan van Aanpak Haarlem Klimaat Neutraal

Project 3.9: Ontwikkeling regionale snelfietsroutes.
Trekker: Wijkzaken, Afd. OGV
Betrokkenen: Provincie Noord-Holland, omliggende gemeenten, bedrijven in de omgeving, Fietsberaad
Categorie: Nieuw project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling: Stimuleren en faciliteren fietsgebruik bij woon/werkverkeer op de middellange afstand (7,5-25 kilometer).
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Subsidieaanvraag bij Ministerie V&W voor het realiseren van een regionale snelfietsroute(s) tussen Haarlem en Schiphol en/of Amsterdam Sloterdijk. • Voorbereiding convenant met betrokken partijen.
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 8.2 en 9.1
Zie ook: Plan van Aanpak Haarlem Klimaat Neutraal

Project 3.10: Mobiliteitsmanagement bij Haarlemse bedrijven/organisaties.
Trekker: Gemeente Haarlem; Afd. Milieu, Afd. OGV en Afd. Facilitaire Zaken
Betrokkenen: Aanbieders mobiliteitsarrangementen, vervoerders, Fietsersbond
Categorie: Nieuw project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling: Grootschalige toepassing van 'groen' mobiliteitsmanagement bij werkgevers in Haarlem. Dit leidt tot minder autokilometers, een zuiniger wagenpark, meer fietsgebruik en meer OV-gebruik.
Uitvoering 2010: Zie ook project gemeentelijke organisatie project
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 8.3 en 9.1
Zie ook: Plan van Aanpak Haarlem Klimaat Neutraal

4. Programmagroep Eigen organisatie

Project 4.1: 70% duurzame inkopen in 2010
Trekkers: Middelen en Services, Facilitaire Zaken
Betrokkenen: Middelen en Services, Juridische Zaken
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling: Voor tenminste 70% van alle door de gemeente ingekochte of aanbesteedde goederen en diensten geldt dat deze voldoen aan landelijk of Europees geldende duurzaamheidscriteria.
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none">• vaststellen directienota uitvoeringsplan duurzaam inkopen (plan van aanpak)• vaststellen inkoop kalender / aanbestedingsopgaven en daaraan koppeling van duurzame inkoop criteria.• organiseren roadshow ter introductie bij vakafdelingen
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook: Plan van Aanpak Haarlem Klimaat Neutraal

Project 4.2: Duurzame inrichting nieuwbouw Raakspoort en duurzame renovatie Zijlpoort
Trekker: Middelen en Services, Facilitaire Zaken
Betrokkenen: Stadszaken afd. Milieu, Stadsbedrijven afd. Projectmanagement
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling: <ul style="list-style-type: none">• Onderzoeken van de mogelijkheden om een energieprestatie te behalen die 50% lager is dan het Bouwbesluit om in aanmerking te komen voor groenfinanciering van SenterNovem• Onderzoeken mogelijkheden om een hoge GPR nieuwbouw te behalen (GPR 8)• Onderzoeken mogelijkheden om een hoge GPR duurzame renovatie te behalen (GPR Nader te bepalen)
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none">• Optimalisatie van het ontwerp tbv hogere ambities door extern bureau• Pilot GPR bestaande bouw /renovatie• Onderzoek naar groenfinanciering en overige subsidies
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook: Plan van Aanpak Haarlem Klimaat Neutraal

Project 4.3: Duurzaamheidsscan openbare verlichting
Trekker: Gemeente Haarlem, Wijkzaken, Openbare ruimte/Groen & Verkeer
Betrokkenen: Middelen en Services, Facilitaire Zaken
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling: Verlagen energieverbruik openbare verlichting met behoud van of verbetering op huidige (verkeers)veiligheid én onderhoudsniveau.
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none">• Opstellen Plan van aanpak
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook: Plan van Aanpak Haarlem Klimaat Neutraal

Project 4.4: Bedrijfsvervoersplan + CO2 reductiedoelstelling
Trekker: Middelen en Services, Facilitaire Zaken
Betrokkenen: Middelen en Services, Personeelszaken, Ondernemingsraad
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal

Doelstelling:
<ul style="list-style-type: none"> • Reduceren woonwerk verkeer met de auto • Reduceren CO2- uitstoot zakelijk verkeer • Reduceren CO2- uitstoot goederen vervoer/aanlevering.
Uitvoering 2010:
Haarlemse gemeentelijke organisatie wordt als pilot genomen.
<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen plan van aanpak bedrijfsvervoersplan. • Gemeentebrede onderzoekenquete. In beeld brengen huidige stand van zaken ('nul-meting'). • Opstellen bedrijfsvervoersplan met stimulering fiets- en OV-gebruik en bijbehorende nota
Dekking en relatie met de begroting:
programmanummer: 9.1
Zie ook: Plan van Aanpak Haarlem Klimaat Neutraal

Project 4.5: Duurzaam depot Frans Hals museum / Centrum voor Cultuur, Educatie en Vrije tijd.
Trekker: Middelen en Services, Facilitaire Zaken en Stadsbedrijven PMB
Betrokkenen: Frans Hals museum
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling:
Realisering duurzaam depot Frans Hals museum
Uitvoering 2010:
Opstellen plan van aanpak (Project staat on-hold wegens financiële situatie projectontwikkelaar)
Dekking en relatie met de begroting:
programmanummer: 9.1
Zie ook:

Project 4.6: Interne communicatie Haarlem Klimaat Neutraal.
Trekker: : Middelen en Services afd. Facilitaire Zaken en afd. Communicatie
Betrokkenen: Programma bureau Haarlem Klimaat Neutraal
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling:
Bervorderen/stimuleren Haarlem Klimaat Neutraal doelstellingen binnen de eigen organisatie.
Uitvoering 2010:
Opstellen en uitvoering communicatieplan Klimaat Neutrale bedrijfsvoering
Dekking en relatie met de begroting:
programmanummer: 9.1
Zie ook:

Project 4.7 Energielabelplus
Trekker: Stadszaken, Vastgoed
Betrokkenen: Middelen en Services afd. Facilitaire Zaken
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling:
Inventarisatie en optimalisatie energielabels/energiebesparingsonderzoeken gebouwenbestand
Uitvoering 2010:
<ul style="list-style-type: none"> • Uitwerking van het EPBD, en waar strategisch verantwoord een EPA-U onderzoek. • 19 basisscholen m.b.v. een subsidie als voorloper te laten labelen
Dekking en relatie met de begroting:
programmanummer: 9.1
Zie ook:

Project 4.8 Onderzoek naar vergroeningsmogelijkheden ICT
Trekker: Stadszaken, Vastgoed
Betrokkenen: Middelen en Services afd. Facilitaire Zaken
Categorie: Nieuw project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal

Doelstelling: Herinstructie energiemangement en implementatie slimme meters eigen locaties
Uitvoering 2010: Scan + plan van aanpak <ul style="list-style-type: none"> • Herinstructie energiemangement en implementatie slimme meters eigen locaties • Borging programmamangement (proces) in gehele organisatie
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook:

5. Activiteiten vanuit communicatie en educatie HKN

Project 5.1: Klimaateducatie
Trekker: Wijkzaken, Bureau Natuur & Milieu-educatie
Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling: Klimaatproblematiek via lessen en projecten aan scholieren onderwijzen om bij deze jonge doelgroep bewustwording te creëren. Tevens handelingsperspectieven aanbieden voor gedragsverandering. Indirect worden, via deze doelgroep, ook de ouders betrokken bij het thema klimaat en energiebesparing. Bewustwording moet leiden tot gedragsverandering.
Uitvoering 2010: Samenstellen van een lesprogramma voor basis- en voortgezet onderwijs, waarvan in ieder geval het Pico Sol project (lessen over duurzame energie/zonne-energie; b.o.) en het programma Scholen voor Duurzaamheid (v.o.) onderdeel uitmaken. Samenstellen/aanschaffen van leskisten/lespakketten die door de scholen kunnen worden gebruikt. Het organiseren van een expositie over het thema klimaat (de tentoonstelling Hé Watt-je). Meedoen aan/stimuleren van deelname aan landelijke activiteiten rond het thema energiebesparing en klimaat, zoals de Warme Truiendag en de scholenacties in de Week van de Vooruitgang.
Dekking en relatie met de begroting : programmanummer: 9.1
Zie ook: plan van aanpak Haarlem Klimaatneutraal
Project 5.2: De CO₂-monitor
Trekker: Eneco Energie Haarlem i.s.m. Stadszaken, Afd. Milieu

Categorie: Doorlopend project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling: <ul style="list-style-type: none"> • Het jaarlijks in beeld brengen van de CO₂-uitstoot van de totale stad Haarlem en daarbij in kaart brengen wat de uitstoot is van diverse groepen (Bijvoorbeeld bepaalde bedrijfsbranches, woningen, zorgsector, enz.). Aan de hand van de monitor bepalen waar de grootste CO₂-winst valt te behalen en aan de hand daarvan de doelen te stellen voor de komende jaren. • Gekozen projecten beoordelen op hun CO₂-reductie. • Met behulp van de monitor wordt voor alle partijen duidelijk waar we als Haarlem staan in ons klimaatstreven. De CO₂-monitor wordt daarmee een belangrijk communicatiemiddel. (monitor moet ook voor niet deskundigen te begrijpen zijn)
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Opzetten en vullen van de monitor met gas- en elektragegevens van de netbeheerder (reeds gestart in 2008). • In de berekeningen vanaf het jaar 2008 zullen de gegevens niet meer per wijk maar per buurt worden weergegeven. Voor woningen wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen particuliere woningen, particuliere verhuur en sociale verhuur. • Ook worden bij de berekeningen vanaf het jaar 2008 de bedrijven opgesplitst naar branches (zoals de zorgsector, sportaccommodaties, onderwijs, kantoren, winkels) • Doorrekenen van de gekozen projecten voor 2010 (en later in het jaar voor de te kiezen projecten in 2011). • Projecten worden ook geregistreerd in de CO₂-monitor van de provincie Noord-Holland. Deze monitor telt de CO₂-winst op van alle klimaatprojecten in de provincie. • Maken, actualiseren en digitaliseren van energiekaarten van Haarlem gebaseerd op de verkregen energiegegevens van de netbeheerder. • Aan de hand van demografische gegevens wordt de correlatie weergegeven tussen het energieverbruik en bijvoorbeeld het inkomen, het aantal personen per huishouden of de leeftijd van de bewoners. • Energiekaarten en CO₂-monitor gebruiken voor de aanpak in duurzame renovatieprojecten. • Inventarisatie van energielabelgegevens van woningbouwcorporaties. • Inventariseren plannen woningvoorraadbeheer en deze koppelen aan gegevens uit de energiekaart/CO₂-monitor.
Dekking en relatie met de begroting: Programma 9.1
Zie ook: plan van aanpak Haarlem Klimaatneutraal

Project 5.3: Klimaatcommunicatie
Trekker: Stadszaken, Afd. Milieu, Middelen & Services, afd. Communicatie.
Categorie: Nieuw project in het kader van vastgesteld beleid Haarlem Klimaatneutraal
Doelstelling: <ul style="list-style-type: none"> • Aan alle partijen en inwoners van de stad uitleggen wat de klimaatplannen zijn, waar we met z'n allen naar streven en welke projecten er op dit gebied al worden uitgevoerd. • Enthousiasme teweegbrengen bij consumenten en producenten om mee te doen aan het halen van doelstelling
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • De klimaatwebsite www.degroenemug.nl verder uitbouwen met de betrokken partners\ • Bijhouden van alle klimaatactiviteiten en evenementen in de stad en op basis daarvan een klimaatkalender maken, te vinden op www.degroenemug.nl • Bijhouden van locale, regionale en landelijke klimaatcampagnes en activiteiten en inventariseren waarop kan worden aangesloten met de eigen klimaatcampagne- • Regelmatig publiceren van artikelen en persberichten met betrekking tot dit onderwerp • Met de website www.degroenemug.nl moet een totaalbeeld ontstaan van alle klimaatactiviteiten in de stad en de daarbij betrokken klimaatpartners. De website is het loket waar Haarlemmers en bedrijven terecht kunnen voor tips, hulp en links om energie te besparen • Uitbrengen van een klimaatkrant • Uitwerken van een intern communicatieplan voor alle medewerkers van de gemeente • Verder ontwikkelen van promotiemateriaal. • Organiseren van duurzaamheidsmarkt/evenement • Het aanvoeren en stimuleren van gezamenlijke communicatie met alle betrokken

<ul style="list-style-type: none"> • Gerichte informatie verspreiden naar specifieke doelgroepen op basis van de uit te voeren projecten
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook: n.v.t.

6 . Ruimtelijke Ontwikkeling

Project 6.1 Opstellen milieuprogramma bij ontwikkelingsprojecten
Trekker: Stadszaken, Afd. Milieu
Categorie: deels wettelijke Project deels Haarlems beleid dat wordt voortgezet
Doelstelling 2010: Bij de start van ieder ontwikkelingsproject wordt conform de richtlijn fysieke projecten een (concept)milieuprogramma opgesteld. Hierin staan alle aandachtspunten op het gebied van leefbaarheid en duurzaamheid verwoord in samenhang met mogelijke oplossingen
Uitvoering 2010: - Bij 10 ontwikkelingsprojecten wordt een (concept) milieuprogramma opgesteld. - Bij ieder ontwikkelingsproject zal worden nagegaan of de MILO-aanpak moet worden toegepast.
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook: 'Richtlijnen fysieke projecten' (zie o.a. SO/PM/2005/1069).

Project 6.2 Uitwerking Structuurplan Haarlem 2020
Trekker: Stadszaken, Afd. Ruimtelijke plannen
Categorie: Haarlems beleid dat wordt afgerond
Doelstelling 2010: Voor gebieden met een hoge dynamiek worden gebiedsvisies gemaakt.
Uitvoering 2009 Voor gebieden met een hoge dynamiek worden circa 5 gebiedsvisies gemaakt
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook: - toepassing checklist bij ruimtelijke plannen - opstellen milieuprogramma bij ontwikkelingsprojecten

Project 6.3 Begeleiden MER-procedures
Trekker: Stadszaken, Afd. Milieu
Categorie: Wettelijke taak die per procedure wordt afgerond
Doelstelling 2010: - Alle nu lopende procedures zijn afgerond
Uitvoering 2010: - Afronden van de MER Schalkstad.
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook: n.v.t.

Project 6.4 Opstellen milieuparagraaf bestemmingsplannen
Trekker: Stadszaken, Afd. Milieu
Categorie: Wettelijke taak
Doelstelling 2010: - Alle bestemmingsplannen worden voorzien van een milieuparagraaf
Uitvoering 2010: Voor alle bestemmingsplannen wordt een milieuparagraaf opgesteld.
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook: n.v.t.

7. Bodem

Project 7.1: Opstellen Bodembeleid
Trekker: Stadszaken, Afd. Milieu, bureau Bodem
Categorie: Wettelijke taak + gedeeltelijk Haarlems beleid
Doelstelling 2010: Er is sprake van bodembeleid in lijn met m.n.: de Wet bodembescherming, het Besluit bodemkwaliteit en het Besluit kwaliteit bodembeheer (KWALIBO). In het kader van decentralisatie van bodemtaken dient Haarlem binnen de wettelijke kaders haar beleid vast te stellen.
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none">• Een hernieuwd en integraal bodembeleid zal worden vastgesteld. Door opschuiven van landelijke wet- en regelgeving is vertraging opgetreden. Deze taak zal daarom worden gecontinueerd. Ook de beleidsvaststelling door de Raad wordt ingepland. Vaststelling zal na verplichte afstemming met buurgemeenten, provincie en waterschap en inspraak (op basis van Awb) plaatsvinden.• Tevens zal het meerjarenprogramma ISV/WBB 2010 – 2014 worden vastgesteld.• De resterende oriënterende en nadere onderzoeken worden uitgevoerd. Daarmee is inzicht verkregen in gevallen die milieuhygiënisch als spoedeisend moeten worden aangepakt.• Voor locaties waarvan nu al bekend is dat ze spoedeisend zijn, wordt de voorbereiding tot sanering gestart.• Er wordt een gebiedsgericht beheersplan grondwater opgesteld. In het raamwerk van de Kaderrichtlijn Water zal de status quo beheer van verontreinigde grondwaterpluimen vastgelegd worden.• Koude-Warmte-opslag beter afstemmen en in het kader van de Wet Ruimtelijke Ordening bestemmen teneinde de te bereiken rendementen te maximaliseren.• Er wordt verder gegaan met de uitvoering van de bedrijvenregeling.• Opstellen adviezen en uitvoeren van onderzoeken voor andere gemeentelijke afdelingen.• Er wordt een inhaalslag gemaakt voor wat betreft de gemeentelijke registratie Wet Kenbaarheid Publieke Rechterlijke Beperkingen (WKPB)
Dekking en relatie met de begroting:
Zie ook: Alle ruimtelijke plannen en thematische plannen die (mede) betrekking hebben op de fysieke ruimte.

Project 7.2: Afronding Baggerwerkzaamheden
Trekker: Stadszaken, Afd. Milieu, bureau Bodem
Categorie: Haarlems beleid dat gefaseerd wordt uitgevoerd en uiteindelijk helemaal afgerond wordt
Doelstelling 2010: Er is sprake van baggerachterstand, waarvoor een gefaseerde aanpak is gekozen.. In 2010 worden de feitelijke baggerwerkzaamheden van fase 2 gestart. Deze lopen door tot in 2011. Het gaat grotendeels om watergangen in het buitengebied en daarnaast enkele stadsgrachten.
Uitvoering 2010: Van het in 2007 vastgestelde baggerprogramma wordt fase 2 voorbereid. In samenwerking met Rijnland wordt onderzoek verricht. Het baggerprogramma wordt opgestart.
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook:

Project 7.3: Kwaliteitszorg Bodem: onderhouden en ontwikkelen
Trekker: Stadszaken, Afd. Milieu
Categorie: wettelijke taak
Doelstelling 2010: Door middel van interne audits en externe visitaties het kwaliteitszorgsysteem Bodem optimaliseren. Met het verbeteren van (reeds vastgelegde) procedures worden risico's onderkend en zo veel als mogelijk afgedekt. Daarmee moet de geleverde kwaliteit van de uitvoering van de Bodemtaken gewaarborgd worden. Verder zullen prestatie-indicatoren gebruikt worden om kwaliteit te toetsen en te volgen.
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none">• Kwaliteitszorg heeft na de reorganisatie een plek gekregen in het Bedrijfsbureau. Van hieruit vindt onderhoud en doorontwikkeling plaats.
Dekking en relatie met de begroting:

subsidie van € 265.500 per jaar waarvan € 30.000 is gereserveerd voor de kwaliteitszorg. Dit is onderdeel van de begroting.

Zie ook: Managementrapportage Kwaliteitszorg Bodem 2008

8. Bedrijvigheid (inclusief Regulering en Handhaving)

Project 8.1: Vergunningen Veiligheid en Handhaving (V.V.H.)

Trekker: Veiligheid, Vergunningen en Handhaving, (Afd. Omgevingsvergunning + Afd. Handhaving Bebouwde omgeving)

Categorie: wettelijke taak, continuering van de taak

Doelstelling 2010:

aanvragen, toezicht en handhaving omgevingsvergunning worden tijdig, correct en efficiënt afgehandeld

Uitvoering 2010:

- Informatieverstrekking aan team Personen bedrijven en Omgeving (PBO)
- ICT (WFM, digitale vergunningaanvraag incl. bouwtekeningen en digitale verwerking en beoordeling. Als de Wabo van kracht wordt kan alleen nog digitaal worden aangevraagd .m.u.v. een particulier
- Personele invulling & functiebeschrijvingen wordt via de reorganisatie invulling aangegeven. Afhankelijk van de input zal een prioritering worden gehanteerd.
- Aanpassen hulpmiddelen
- Afspraken met provincie en handhavingpartners
- Afspraken met het Hoogheemraadschap voor overdracht taken naar ander bevoegd gezag. Dit als gevolg van de Wabo.
- Bijscholing medewerkers
- Periodieke afstemming tussen handhaving en vergunningsverlening
- Nieuwe opzet Milieubeschikking om uniformiteit te verkrijgen. Dit is noodzakelijk bij de uitvoering van de wabo.
- Er zijn 16 aanvragen type C ingediend
- Er zijn 13 beschikking type C afgegeven
- Er is een beleidsstuk bekrachtigd over een efficiënte en kosteloze manier van beschikken als het gaat om Zonnecollectoren en /of panelen binnen het Beschermd Stadsgezicht van Haarlem en aan en op Rijks- en Gemeentelijke Monumenten.

Dekking en relatie met de begroting:

programmanummer: 2.3

Zie ook:

B&W-nota SO/VT/2005/2448, Bestuurlijke opdracht voor de uitvoering van het convenant met het Ministerie van VROM over de pilot 'Omgevings(VROM)vergunning'

Project 8.2: Uitvoering Activiteiten- AmvB

Trekker: Veiligheid, Vergunningen en Handhaving, (Afd. Omgevingsvergunning + Afd. Handhaving Bebouwde omgeving)

Categorie: wettelijke taak, continuering van de taak

Doelstelling 2010:

- de uitvoering van de activiteiten-AMvB is tijdig, correct en efficiënt
- voorbereiding op de invoering van de 2e tranche.

Uitvoering 2010:

- Loopt door in 2010
- Er zijn 69 meldingen gedaan type (A) +B
- Er zijn 69 reactie gegeven op deze meldingen type (A) + B.

Dekking en relatie met de begroting:

programmanummer: 2.3

Zie ook: n.v.t.

Project 8.3: Uitvoering Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer
Trekker: Veiligheid, Vergunningen en Handhaving, (Afd. Omgevingsvergunning + Afd. Handhaving Bebouwde omgeving)
Categorie: wettelijke taak, continuering van de taak
Doelstelling 2010: Regulering en handhaving van de Wet milieubeheer voldoet aan de kwaliteitseisen uit het Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer..
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Beheersplan AO uitvoeren (beleidsdocumenten en werkinstructies actualiseren) • Zorgen voor kwaliteitsbehoud en kwaliteitsborging • Het landelijk toezichtprotocol integreren in gekozen werkwijze. • Meerjarenprogramma handhaving integreren in de werkwijze • De verschillende elementen van de uitvoering zullen worden afgestemd met de implementatie van de WABO • Het landelijke CKB (Collectieve kwaliteitsnormering Bouwvergunningen) zal worden uitgebreid met de Milieu-onderdelen. Dit als voorbereiding op de invoering van de Wabo.
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 2.3
Zie ook: B&W-nota MIL/2004/2233, 'Professionalisering milieuhandhaving'

Project 8.4: Uitvoering project 'externe veiligheid' (EV)
Trekker: Veiligheid, Vergunningen en Handhaving, (Afd. Omgevingsvergunning + Afd. Handhaving Bebouwde omgeving + Afd. Veiligheid en Handhavingregie)
Categorie: wettelijke taak, project is eindig, continuering van de taak
Doelstelling 2010: <ul style="list-style-type: none"> • EV wordt structureel meegenomen in alle van toepassing zijnde werkprocessen en ruimtelijke en milieuhygiënische en/of milieutechnische besluitvorming. Te denken valt dan aan: milieuvergunningen; bestemmingsplannen; projectbesluiten, postzegelplannen uit de Wro; vervoer (ontheffingen transport); communicatie. • Dit leidt in 2010 tot een situatie waarbij de risico's in beeld zijn, bekend zijn en weloverwogen beslissingen worden genomen om de risico's (= de kans op het zich voordoen van een calamiteit met het gebruik, opslag en/of transport van gevaarlijke stoffen) te beperkt te houden of te beperken
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • T.a.v. vervoer gevaarlijke stoffen: . Om het vervoer van gevaarlijke stoffen goed te regelen is het nodig te de bestaande routing (1988) tegen het licht te houden. Op basis van de reële risico's en de beschikbare ruimtelijke en verkeerskundige alternatieven maken we die keuze die de meeste veiligheidswinst oplevert. • Blijvend verwerken externe veiligheid in milieuvergunningen en toezicht houden/handhaving. • Opnemen externe veiligheidparagraaf in alle ruimtelijke plannen, zoals Bestemmingsplannen, Postzegelplannen, projectbesluiten en andere ontheffingsprocedures.(proactief en groepsrisicobeleid) • Externe veiligheid wordt meegenomen in de gebiedsvisies. • Opstellen operationele beleidsnota verantwoording groepsrisico, incl. risicokaart. • Opstellen tactische beleidsvisie externe veiligheid • Er is een begin gemaakt met het structureel borgen van ev expertise in de organisatie • Versterken samenwerking intern en met de VRK, Milieudienst IJmond en provincie via samenwerking qua subsidieprogramma en die onderdelen die op inhoud de gemeentegrens overstijgend zijn. Te denken valt dan aan onderwerpen als vervoer en communicatie. • EV Cursussen organiseren en volgen.
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 2.2
Zie ook: B&W-nota MIL/2005/2713, externe veiligheid; veiligheid in relatie tot gevaarlijke stoffen en rampen

Project 8.5: Regulering en handhaving
Trekker: Veiligheid, Vergunningen en Handhaving, (Afd. Omgevingsvergunning + Afd. Handhaving Bebouwde omgeving)
Categorie: wettelijke taak, op basis van gekozen handhavingsfrequentie lagere prioriteit, continuering van de taak

Doelstelling 2010:

- Vergunningplichtige en meldingsplichtige bedrijven zijn in werking conform de milieuregelgeving. Dit wordt gecontroleerd volgens de frequentie zoals aangegeven in het in 2009 vastgestelde integrale handhavingsbeleid. Dit geldt ook voor de controles bij de evenementen. Opmerking : in het integrale handhavingsbeleid staat een andere controle frequentie aangegeven als in die in de vorige jaren werd aangehouden. Deze heeft vooral betrekking op de controles bij categorie 1 en 2 bedrijven. Dit betekent een afname van geplande reguliere controles. Deze controles zullen nu worden meegenomen met de integrale werkwijze in het project “kijk in de Wijk”
- 100% Afhandeling van de verzoeken om milieuidvisering bij bestemmingsplannen en bouwaanvragen.
- Uitvoeren wettelijke milieuthema's met gebruikmaking van subsidiestromen
- Deelnemen aan provinciale/regionale projecten ter uitvoering van wettelijke taken (invoering omgevingsvergunning en activiteiten-AMvB
- De strafrechtelijke handhaving zal worden uitgevoerd door het R.M.T. (Regionaal Milieu Team)

Uitvoering 2010:

- 18 afgehandelde Wm-procedures, 75 afgehandelde AMvB-meldingen, 200 integrale controles, afhandeling van in behandeling genomen klachten, 5 handhavingacties Bouwstoffenbesluit, 120 adviezen over bouwkundige eisen ingevolge drank- en horecaregelgeving, 200 horecacontroles, 100% afhandeling van horecaklachten, 3 evenementen (geluidmeting)
- 75% Afhandeling adviezen over bestemmingsplannen en 100 % afhandeling adviezen over bouwaanvragen
- Zie uitvoering 2010 van taak 15.
- Zie uitvoering 2010 van de taken 12 en 13.
- 5 - 10 processen-verbaal. Ten aanzien van deze prestatie zal in relatie tot de professionalisering van de milieu BOA en de ontwikkeling rond de bestuurlijke strafbeschikking het al dan niet BOA zijn ten aanzien van inrichtingen opnieuw worden bezien.

Dekking en relatie met de begroting:

programmanummer: 2.3

Zie ook: n.v.t.**B Haarlem: een bereikbare, groene en leefbare stad****9. Lucht****Project 9.1: Uitvoeren Beleidsplan luchtkwaliteit en RSL-Noordvleugel****Trekker:** Stadszaken, Afd. Milieu**Categorie:** Wettelijke taak + voortgezet beleid**Doelstelling 2010:**

Verbetering luchtkwaliteit tot onder de wettelijke normen

Uitvoering 2010:

Maatregelen en beleid uit het Beleidsplan luchtkwaliteit Haarlem worden (verder) uitgevoerd c.q. begeleid in 2010 en volgende jaren. Het Beleidsplan luchtkwaliteit omvat tevens de maatregelen uit het Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Noordvleugel

Dekking en relatie met de begroting:

programmanummer: 9.1

Zie ook: n.v.t.**Project 9.2: Rapportage luchtkwaliteit 2009****Trekker:** Stadszaken, Afd. Milieu**Categorie:** Wettelijke taak**Doelstelling 2010:**

- Verbetering van de luchtkwaliteit tot onder de wettelijke norm

Uitvoering 2010:

- Aanleveren gegevens voor de Rapportage over het jaar 2009 door het Rijk; resultaten publiek toegankelijk maken en verwerken in het Haarlemse beleid

Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook: - n.v.t.

Project 9.3 : Uitvoeren, begeleiden en toetsen luchtkwaliteitsonderzoek
Trekker: Stadszaken, Afd. Milieu
Categorie: Wettelijke taak
Doelstelling 2010: - Verbetering luchtkwaliteit tot onder de wettelijke normen
Uitvoering 2010 Uitvoeren, begeleiden en toetsen van onderzoek luchtkwaliteit bij diverse vormen van planvorming
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook: n.v.t.

Project 9.4: Bevorderen van het rijden op aardgas binnen de gemeentelijke organisatie
Trekker: Stadszaken, Afd. Milieu
Categorie: Wettelijk/Autonoom
Doelstelling 2010: - Verbeteren luchtkwaliteit tot onder de wettelijke norm
Uitvoering 2010: - Voortzetting vervanging gemeentelijk wagenpark door aardgasvoertuigen
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook: n.v.t.

10. Geluid

Project 10.1: Uitvoering actieplan omgevingslawaai
Trekker: Stadszaken, Afd. Milieu
Categorie: Wettelijke taak + voortgezet beleid
Doelstelling 2010: Vermindering geluidhinder ten gevolge van weg-, railverkeer en industrie, ten opzichte van 2006.
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren / begeleiden van beleid en acties uit Actieplan • Vaststellen nota burenlawaai • Evaluatie toepassing Stil Asphalt
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook: n.v.t.

Project 10.2: Volgen ontwikkelingen Schiphol
Trekker: Stadszaken, Afd. Milieu
Categorie: deels wettelijke taak deels Haarlems beleid dat wordt voortgezet
Doelstelling 2010: Vermindering geluidhinder ten gevolge van vliegverkeer, ten opzichte van 2006.
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Deelname aan de CROS • Inbreng leveren inzake uitwerking van het Aldersadvies en het daaraan gekoppelde convenant hinderbeperking
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook: n.v.t.

Project 10.3: Uitvoeren van akoestisch onderzoek
Trekker: Stadszaken, Afd. Milieu
Categorie: Wettelijke taak
Doelstelling 2010: Verbeteren geluidskwaliteit tot onder de wettelijke norm
Uitvoering 2010: Uitvoeren van akoestisch onderzoek en advisering inzake bouw- en bestemmingsplannen en de Wet milieubeheer
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook: n.v.t.

Project 10.4: Zonebeheer Waarderpolder
Trekker: Stadszaken, Afd. Milieu
Categorie: Wettelijke taak
Doelstelling 2010: Het bewerkstelligen van een adequate vergunningensituatie op akoestisch gebied, zodanig dat de geluidzone rond de Waarderpolder wordt gehandhaafd
Uitvoering 2010: Het adviseren op akoestisch gebied bij circa 20 vergunningaanvragen dan wel meldingen
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook: n.v.t.

Project 10.5: Uitvoeren van saneringsprojecten op het gebied van weg- en railverkeerslawaai
Trekker: Stadszaken, Afd. Milieu
Categorie: Wettelijke taak
Doelstelling 2010: Verbeteren geluidskwaliteit tot onder de wettelijke norm
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Het uitvoeren van het schermenproject langs de spoorbaan Haarlem-Leiden waarvan de start begin 2010 wordt voorzien. Het betreft de afscherming van circa 470 woningen. • Het uitvoeren van akoestische maatregelen tegen wegverkeerslawaai bij circa 30 woningen • Onderzoek doen naar resterende saneringsvoorraad
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook: n.v.t.

11. Water

Project 11.1: Actualiseren en uitvoeren gemeentelijk waterbeleid
Trekker: Wijkzaken, Afd. Beleid - Openbare Ruimte, Groen en Verkeer
Categorie: Wettelijke taak en Haarlems beleid
Doelstelling 2010: Verbetering van de waterkwaliteit en het afwaterend en waterbergend vermogen van het Haarlemse oppervlaktewatersysteem.
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Vaststellen en uitvoeren van een uitvoeringsplan Water (inclusief afkoppelplan) voor Schalkwijk • Uitvoeren waterverbinding Meerwijk Centrum-Stadsdeelhart • Monitoren afkoppelpilot Meerwijk Oost • Afkoppelen Europawijk Zuid • Voorbereiden afkoppelen Meerwijk Midden en Boerhaavewijk • Afkoppelen Oosterduin • Voorbereiden en uitvoeren centrale watergang Waarderpolder

<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren haalbaarheidsstudie water in Waarderplas • Vaststellen en uitvoeren beleid gemeentelijke Voorziening Waterberging en Bergingsrekening Courant • Overname beheer Haarlemse polders door Rijnland • Aanwijzen en oplossen van een aantal knelpunten watersysteem (trekker Rijnland) • Uitvoeren van Benchmark Riolering 2010 • Voorbereiden van 8 bergbezinkbassins • Uitvoeren van 4 bergbezinkbassins • Voorbereiden van 10 rioolverruiming • Uitvoeren van 4 rioolverruiming
Dekking en relatie met de begroting: <ul style="list-style-type: none"> • Investeringsplan 2008 - 2013, posten 63.01 t/m 63.14 en post 64.04 • Begroting 2008 - 2012, Programma 9 (Kwaliteit Fysieke Leefomgeving)
Zie ook: GRP 2007-20011, Integraal Waterplan Haarlem, OGV-Meerjarenprogramma 2009-2012

12. Verkeer en vervoer

Project 12.1: Verbeteren verkeersveiligheid
Trekker: Wijkzaken Afd. Openbare Ruimte, Groen en Verkeer, Bureau Beleid
Categorie: Haarlems beleid dat wordt gecontinueerd
Doelstelling 2010: <ul style="list-style-type: none"> • 7,5% minder ziekenhuisgewonden en 15% minder doden in het verkeer dan het gemiddelde over 2001-2003 (landelijke norm) • voor Haarlem betekent dit streven naar niet meer dan 3 dodelijke slachtoffers en niet meer dan 69 gewonden die in het ziekenhuis moeten worden opgenomen in 2010
Uitvoering 2010 <ul style="list-style-type: none"> • uitwerking van in 2006 vastgesteld verkeersveiligheidsplan • verbeteren veiligheid rondom scholen • promotieactiviteiten • continueren inrichting van 30 km-gebieden
Dekking en relatie met de begroting: Programmanummer: 8.1
Zie ook: n.v.t.

Project 12.2: Parkeren/ autoluwe binnenstad
Trekker: Wijkzaken Afd. Openbare Ruimte, Groen en Verkeer, Bureau Beleid
Categorie: Haarlems beleid dat wordt gecontinueerd
Doelstelling 2010: <ul style="list-style-type: none"> • verminderen parkeerplaatsen op straat en creëren parkeerplaatsen in garages • verminderen groei beslag van geparkeerde auto's op openbare ruimte
Uitvoering 2010 <ul style="list-style-type: none"> • onderzoek mogelijkheden nieuwe parkeergarage aan de oostzijde van de binnenstad • onderzoek naar mogelijkheden tot capaciteitsverruiming van de Kampgarage • verkenning tot realisatie van een ondergrondse parkeergarage Frederikspark in nauw overleg met de provincie Noord-Holland • monitoren parkeerbeleid • realisatie van de Rode Loper
Dekking en relatie met de begroting: - programmanummer: 8.3
Zie ook: taak 17

Project 12.3 Onderzoek milieuvriendelijk transport (electro)
Trekker: Wijkzaken Afd. Openbare Ruimte, Groen en Verkeer, Bureau Beleid

Categorie: Haarlems beleid dat wordt gecontinueerd
Doelstelling 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Het aandeel schonere, CO₂-arme voertuigen in de stad vergroten.
Uitvoer 2010 <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek naar mogelijkheden om milieuvriendelijk transport (electro) naar vestigingen in de binnenstad te faciliteren buiten de venstertijden in het autovrije gebied in nauw overleg met het bedrijfsleven • Onderzoek naar lokaties voor openbare laadpunten elektrische voertuigen.
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 8.3 en 9.1
Zie ook:

Project 12.4 Stimulering deelautogebruik
Trekker: Wijkzaken Afd. Openbare Ruimte, Groen en Verkeer, Bureau Beleid
Categorie: Haarlems beleid dat wordt gecontinueerd
Doelstelling 2010: <ul style="list-style-type: none"> • vijftien nieuwe deelautoplekken in Haarlem
Uitvoer 2010 <ul style="list-style-type: none"> • faciliteren deelautobedrijven bij realisatie nieuwe lokaties. • Vergroten bekendheid deelauto onder bevolking
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 8.3 en 9.1
Zie ook:

13. Gezondheid

Project 13.1: Uitvoeren van de reguliere medisch milieukundige zorg uit de Wet Publieke Gezondheid (WPG)
Trekker: GGD Kennemerland
Categorie: Wettelijke taak die wordt voortgezet
Doelstelling 2010: <ul style="list-style-type: none"> • WPG: de gemeenteraad draagt zorg voor het bevorderen van medisch milieukundige zorg • Uitvoering van de genoemde onderdelen uit de WPG en bewaken kwaliteit hiervan.
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none"> • Voortzetting huidige uitvoering. Regulier blijft de advisering over actieplannen luchtkwaliteit en geluid, Schiphol, bodemverontreiniging, etc. • Nadere invulling geven in samenwerking GGD en Gemeente Haarlem aan bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen en signaleren ongewenste situaties volgens Wet Publieke Gezondheid . De GGD wil graag betrokken worden bij bestuurlijke beslissingen met invloed op gezondheid. Het halfjaarlijks overleg met afdeling milieu zal als instrument gebruikt worden om op de hoogte te blijven van de relevante ontwikkelingen en acties af te stemmen.
Dekking en relatie met de begroting: Begroting GGD Kennemerland
Zie ook: de andere GGD taak 33

Project 13.2: Verzamelen regionale gegevens milieugezondheid
Trekker: GGD Kennemerland
Categorie: wettelijke taak die wordt voortgezet
Doelstelling 2010: Inzicht hebben in de mate van gezondheidseffecten, hinder en beleving door invloeden vanuit het leefmilieu bij inwoners van GGD regio Kennemerland en hiermee aanknopingspunten vinden ter verbetering van de gezondheid in de regio.
Uitvoering 2010: De resultaten van de gezondheidsenquête voor volwassenen van eind 2009 zullen gebruikt worden om zo nodig aandacht te vragen voor nieuw beleid. In de enquête zijn voor het eerst ook vragen op gebied van gezondheid en milieu opgenomen.
Dekking en relatie met de begroting: Begroting GGD Kennemerland
Zie ook: n.v.t.

Project 13.3: Landelijk bewustwordingsproject 'Binnenmilieu op basisscholen 2009-2013'.
Trekker: GGD Kennemerland
Categorie: extra taak
Doelstelling 2010: De ministeries van VROM en OC&W geven de GGD'en in Nederland opdracht om in een periode van vier jaar alle basisscholen, zowel basis als speciaal onderwijs, met natuurlijke ventilatie te bezoeken, voor zover nog niet bezocht in voorgaande projecten. Dit in het kader van het bewustwordingsproject binnenmilieu op basisscholen 2009-2013.
Uitvoering 2010: De GGD bezoekt in het stookseizoen 2009-2010 ca. 40 scholen in de regio Kennemerland. Hieronder ook scholen in Haarlem. In het stookseizoen 2010-2011 wordt dit voortgezet.
Dekking en relatie met de begroting: Begroting GGD Kennemerland (VROM en OCW)
Zie ook: n.v.t.

Project 13.4: Uitvoeren gezondheids-effectscreening of gezondheidsscan bij zoneontwikkelingen
Trekker: HDK/GGD
Categorie: Haarlems beleid dat wordt voortgezet
Doelstelling 2010: Uitvoeren gezondheids-effectscreening of gezondheidsscan bij alle grote zoneontwikkelingen
Uitvoering 2010: Uitbreiding advisering conform aanpak MILO Schipholweg. Afspraken maken met RO en milieu om te komen tot uitvoering van raadsbesluit om bij zoneontwikkelingen milieu- en gezondheidsaspecten in beeld te brengen. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan gezond bouwen.
Dekking en relatie met de begroting: Begroting HDK
Zie ook: n.v.t.

C. Duurzame (interne) bedrijfsvoering

14. Duurzame (interne) bedrijfsvoering

Project 14.1 : Uitvoeren van de projectopdracht Aarhus
Trekker: Stadszaken, Afd. Milieu
Categorie: Wettelijke taak + voortgezet beleid
Doelstelling 2010: Alle gemeentelijke milieu-informatie is zoveel mogelijk via internet beschikbaar voor de burger
Uitvoering 2010: <ul style="list-style-type: none">• Evaluatie projectopdracht Aarhus• Verdere digitalisering van zoveel mogelijk milieuinformatie, in lijn met de binnen de gemeente begin 2010 vast te stellen prioritering.
Dekking en relatie met de begroting: programmanummer: 9.1
Zie ook: MIL/2005/2301, Projectopdracht implementatie Verdrag van Aarhus.

Bijlage B : Keuze projecten Haarlem Klimaatneutraal 2010

Selectiecriteria

- A. Realiseerbaarheid (makkelijk, niet veel inspanning)
- B. CO2-reductie
- C. Kosten en subsidiemogelijkheid (kosten op levenscyclus realiserend en subsidiemogelijkheden)
- D. Marktconforme momenten
- E. Effectiviteit (weinig inspanning veel resultaat, laag hangend fruit)
- F. Aansluiten moties van raad
- G. Pilot (voorbeeld functie)
- H. Trias energetica (bijdrage aan de energietransitie: Stap 1. Beperk de energievraag, Stap 2. Gebruik duurzame energiebronnen, Stap 3. Gebruik eindige energiebronnen efficiënt)
- I. Behoud van koopkracht (beheersen van woonlasten en concurrentie positie)

Doorlooptijd

- 2. realiseerbaar in 2010
- 3. na 2010 realiseerbaar

Programmagroep Bebouwde omgeving

Selectiecriteria	A	B	C	D	E	F	G	H	I	Doorloop tijd
Project										
<i>Duurzaam renoveren bestaande Stad</i>										
1.1. Stimuleren duurzame renovatie bij particulieren		x	x	x			x	X	x	2
1.2. Verhogen basiskwaliteit duurzame nieuwbouw	x	x		x	x			(x)	(x)	2
1.3. duurzame aanpak monumenten	x	x		x			x	x	X	
1.4. potentiële duurzame energiedaken	x	x	x				x	x	x	
<i>Duurzame stedelijke ontwikkeling</i>										
1.5. Uitvoer nota praktijkrichtlijn duurzame Stedenbouw	x	x			x	(x)				2
1.6. GPR Woningbouw	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
1.7. Duurzaam bestemmingsplan	x			x	x					2
1.8. Pilot naleving bouwregelgeving "Gezondheid en Energie"	x	x	x	x			x	X	x	2
1.9. Klimaatdoelstelling opnemen in gebiedsvisies	x	x		x	x	(x)				2
<i>Voorbeeld projecten</i>										
1.10. Klimaat neutrale Zwemmerslaan	x	x	x	x			x	X	x	3
1.11. Duurzaam Belcanto en KG	x	x	x	x		x	x	X	x	2
1.12. DSK II nieuwbouw school en woningen	x		x	x		x	x	X		2
1.13 duurzame nieuwbouw van middelbare scholen sancta maria en ark	x	x	x				x	x	x	

<i>Algemeen</i>										
1.14. Monitoren verslagleggen woningbouwcorporaties duurzaam bouwen en energie	x		x		x	x	x	x		3

Programmagroep Bedrijvigheid & Industrie

Selectiecriteria	A	B	C	D	E	F	G	H	I	Doorloop tijd
Project										
2.1 De Energiecoach voor bedrijven	x	x	x	x	x		x	x		3
2.2 De Groene Gids	x				x		x	x	x	3
2.3 Verlichting in de binnenstad	x	x	x		x		x	x		3
2.4 Duurzame energie uit zon, wind en warmte/koudeopslag (WKO)	x	x	x		x		x	x		2 (onderz.) 3 realisatie)
2.5 Groen tussen de bedrijven door	x	x	x		x		x			2
2.6 Duurzame Ontwikkeling Noordkop Waarderpolder	x	x	x	x	x		x	x	x	3

Programmagroep Verkeer en Vervoer

Selectiecriteria	A	B	C	D	E	F	G	H	I	Door looptijd
Project										
3.1 Klimaattoets Verkeer en Vervoer		x		x			x	x		3
3.2 Rijden op biobrandstoffen (vloeibaar en gasvormig)	x	x	x	x			x	x	x	2
3.3 Stimulering schone en zuinige wagens (ook elektrisch)	x	x	x		x		x	x	x	2
3.4 Uitbreiding fietsparkeer-voorzieningen bij NS-station	x	x	x	x	x	x	x		x	2
3.5 Uitbreiding fietsparkeren binnenstad.	x	x			x	x	x			
3.6 Ontwikkeling Rode Loper en andere fietsroutes	x	x			x	x	x			2
3.7 Realisatie doorgaande fiets/wanderverbindingen	x	x	x			x	x			
3.8 Realisering intelligente en flexibele fietsdeelsystemen	x	x	x				x			2
3.9 Realisatie regionale snelfietspaden		x	x				x			2
3.10 Mobiliteitsmanagement bij Haarlemse bedrijven/organisaties.		x		x			x	x	x	3

Programmagroep Eigen organisatie

Selectiecriteria	A	B	C	D	E	F	G	H	I	Doorlooptijd
Project										
4.1 70% duurzame inkopen in 2010	x	x		x	x	x	x	x		2
4.2 Duurzame nieuwbouw en renovatie Zijlpoort	x	x	x	x		x	x	x		3
4.3 Duurzaamheidsscan openbare verlichting	x	x		x	x		x	x		2
4.4 Bedrijfsvervoersplan + CO2 reductiedoelstelling	x	x		x	x		x	x	x	2
4.5 Duurzaam depot Frans Hals museum		x	x	x			x	x		3
4.6 Interne communicatie Haarlem Klimaat Neutraal.	x				x	x		x		2
4.7 Energielabelplus publieke gebouwen	x	x		x	x	x		x		2
4.7b energiebesparingsonderzoek en binnenmilieu 20 basisscholen	x	x	x	x	x	x		x		2
4.8 Spanning verlaging utiliteitsgebouwen	x	x		x	x			x		2
4.9 (?) Duurzame ICT voorzieningen (scan)	x	x		x	x	x		x		2

Activiteiten vanuit communicatie en educatie Haarlem Klimaat Neutraal

Selectiecriteria	A	B	C	D	E	F	G	H	I	Doorlooptijd
Project										
Klimaateducatie	x				x	x				3
De CO ₂ -monitor	x	(x)	x		x	x	x	x		3
5. 3 Klimaatcommunicatie	x				x	x				3

Ideeën uit het Ideeënboek die niet zijn opgenomen in het Duurzaamheidsprogramma 2010

Selectiecriteria		B	C	D	E	F	G	H	I	Doorlooptijd
Project										
<i>Bebouwde Omgeving</i>										
5A. Update energiekaarten	x									3
7A. Voorbeeldwijk energiezuinige Nederlandlaan		x					(x)	x		2
11A. Wensen bewoners energiebesparing	x							x		3

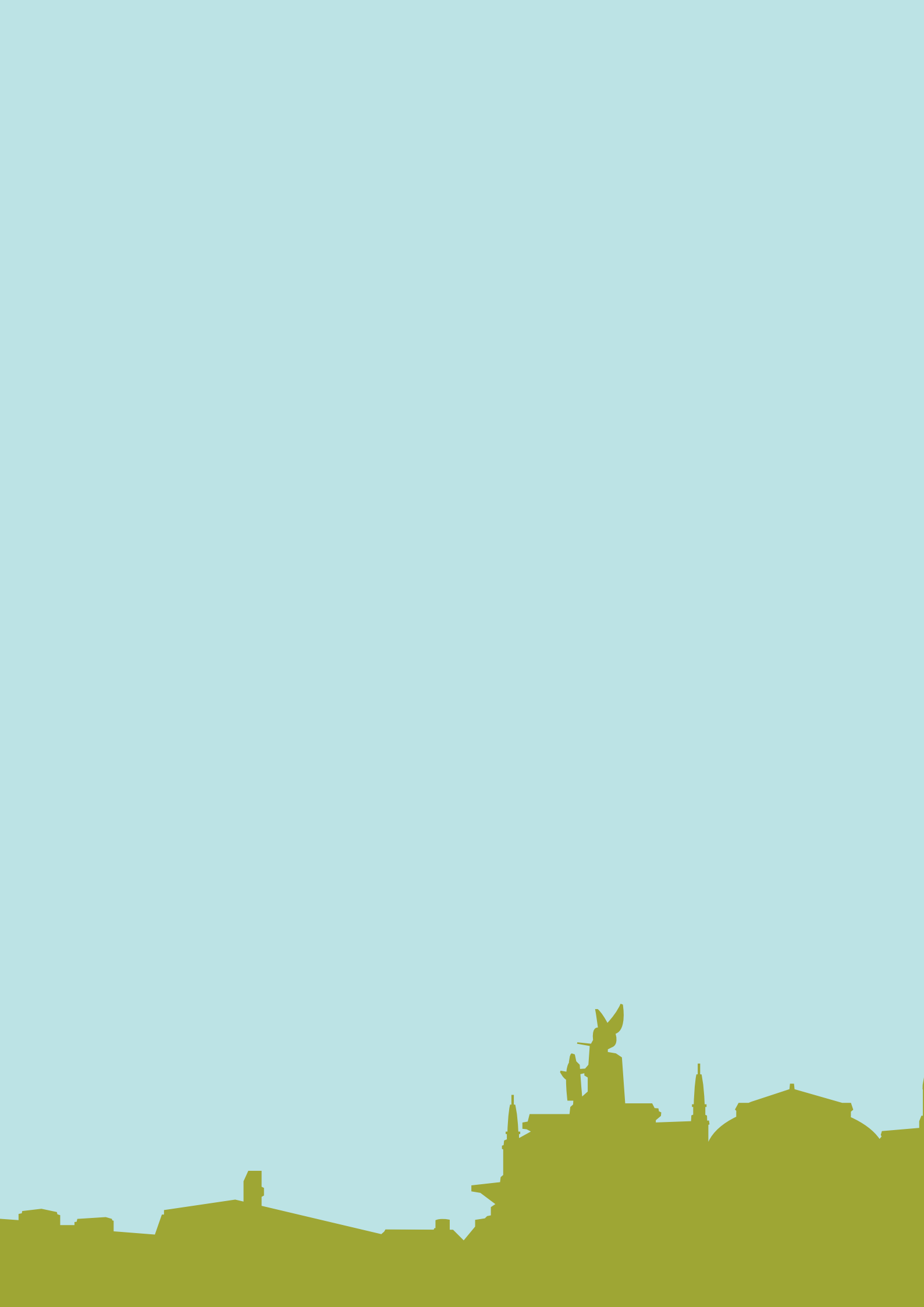
12A. Meer klimaatneutraal groen	x	(x)								2
16A. Duurzame dakopbouw door particuliere woningeigenaren		(x)					x			3
<i>Gemeentelijke Organisatie</i>										
2B. Afvalpreventie en –scheiding op de werkplek		(x)	(x)		x					3
4B. Klimaatuitje	x						x			3
6B. Implementatie energieregistratiesysteem	x	(x)						x		1
8B. Klimaatcreditcard voor zakelijke uitgaven							x			1
11B. Slimme meters gemeentebreed		(x)						x		3
12B. De vliegenmepper		(x)					x			1
13B. Waterzijdig inregelen centrale verwarming	x	x			(x)					1
<i>Verkeer & Vervoer</i>										
10D. Haalbaarheidsstudie vervoer over water		(x)					x			1
<i>Communicatie / NME</i>										
1 E. De klimaatneutrale straten van Haarlem en hun ‘wakkere’ bewoners	x						x			1
2 E. Klimaat en energiedag	x									1

Klimaat Convenant

HAARLEM

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1. Routekaart en Ideeënboek	4
1.2. Benodigde inzet	4
1.3. Intentie van dit convenant	5
2. Visualisatie bij Klimaatconvenant Haarlem	6
3. Partijen bij Klimaatconvenant Haarlem	6
3.1. Partijen die het convenant ondertekenen	6
3.2. Landelijke/Regionale organisaties die betrokken zijn bij het convenant	6
3.3. Landelijke betrokkenheid	7
4. Overwegingen	7
4.1. Overwegende plannen van het Rijk t.a.v. klimaat en duurzaamheid	7
4.2. Overwegende plannen van de provincie Noord-Holland	7
4.3. Overwegende beleid van de gemeente Haarlem	7
5. Overeengekomen Algemene afspraken	8
6. Slotbepalingen	9
7. Ondertekening en adhesieverklaring	10
7.1. Ondertekening op 12 december 2009 te Haarlem	10
7.2. Adhesieverklaring op 12 december 2009 te Haarlem	11
Bijlage: Inbreng per convenantpartner	12

1. Inleiding

Op 9 oktober 2008 besloot de Haarlemse gemeenteraad om het plan van aanpak Haarlem klimaatneutraal 2030 aan te nemen met het hoogste ambitieniveau. Samen met de aangesloten partners uit de stad is een route uitgestippeld om dit doel te kunnen verwezenlijken. De partners onderschrijven via ondertekening de ingeslagen weg en zeggen daarnaast toe om een flinke inspanning te leveren aan dit ambitieuze doel. De gemeente Haarlem geeft zelf het goede voorbeeld geven door haar eigen organisatie al in 2015 klimaatneutraal te maken. In een klimaatneutraal Haarlem leidt het energieverbruik binnen de gemeentegrenzen per saldo niet tot uitstoot van CO₂ of andere broeikasgassen.

Alle partners die dit convenant ondertekenen doen dit omdat zij een *serieuze* en *stevige* bijdrage willen leveren aan het doel om van Haarlem een klimaatneutrale stad te maken. Daarbij moet worden aangetekend dat niet alle ondertekenaars het doel al verwezenlijkt zien in 2030. Dat streven komt vooral toe aan de gemeente. Elke convenantpartner bepaalt voor zichzelf hoever haar streven gaat en geeft in de bijlage bij dit convenant aan wat haar specifieke inbreng is.

1.1. Routekaart en Ideeënboek

Op 26 oktober 2007 en op 28 maart 2008 zijn door de gemeente Haarlem twee goed bezochte klimaatconferenties georganiseerd. Tijdens de conferentie in oktober is opgeroepen tot initiatieven vanuit de Haarlemse samenleving. Die van maart behelsde de presentatie van de resultaten naar aanleiding van die oproep. Uit deze samenwerking tussen betrokken partijen ontstond het Ideeënboek. Deze “bottom-up” benadering is uniek in Nederland.

Belangrijkste reden om samen plannen te maken is dat de gemeente het alleen niet redt. Vier groepen werkten samen aan plannen voor energiebesparing, duurzame energieopwekking en klimaatcompensatie. Die vier programmagroepen waren verdeeld over de thema's Bebouwde Omgeving, Verkeer & Vervoer, Industrie & Bedrijvigheid en de Gemeentelijke organisatie. Bij de samenstelling van de programmagroepen is gekozen voor een zo breed mogelijke afspiegeling van het maatschappelijke veld. Naast deze programmagroepen stelde een stuurgroep een routekaart op die uiteindelijk moet leiden tot een klimaatneutrale stad. Nog niet alle plannen zijn tot in detail uitgewerkt.

1.2. Benodigde inzet

Realisatie van het geschetste doel vereist een aanzienlijke, langdurige en blijvende inzet zowel van de gemeente als van de partners. De gemeenteraad besloot daarom op 9 oktober 2008 om akkoord te gaan met de aard en strekking het plan van aanpak Haarlem Klimaatneutraal. Ter ondersteuning van de uitvoering van het plan van aanpak zijn 4 extra formatieplaatsen ingezet voor de uitvoering van de klimaatprojecten.

Deze inzet strekt zich daarmee uit over meerdere collegeperioden en richt zich op een continue communicatie van een consistente visie voor de lange termijn, gericht op alle doelgroepen vanuit de Haarlemse samenleving en de eigen organisatie. De eerder ingestelde regiegroep Haarlem Klimaatneutraal begeleidt het gehele proces. De gemeente geeft aan de regie te willen voeren over de geformuleerde doelstelling. Zij gaat contacten met alle betrokken partners uit de Haarlemse samenleving vasthouden en versterken. Bij beleidsbeslissingen vindt betere verankering en borging plaats van klimaatneutraal doelstellingen. Om de bevolking beter te betrekken komen er voorlichtingscampagnes en legt de gemeente Haarlem regelmatig contact met de wijkraden.

1.3. Intentie van dit convenant

Direct bij deze ontwikkelingen betrokken partijen geven met dit convenant te kennen dat ze medewerking willen verlenen aan deze plannen, en zich daarbij bewust zijn van de noodzaak – binnen economisch redelijke grenzen van haalbaarheid - maximaal rekening te houden met de overheidsdoelstellingen op het gebied van energie en klimaat (zoals verwoord in paragraaf 4 van dit convenant).

Dit convenant beoogt de weg richting een systeem voor optimale duurzame exploitatie van het energiepotentieel in de gemeente Haarlem. Zij onderschrijven de wijze waarop dit energiesysteem de duurzame energievoorziening in de gemeente Haarlem vorm geeft. Afspraken in dit convenant moeten binnen bedrijfseconomisch redelijke grenzen haalbaar zijn. Partijen spreken af zich onder zakelijk verantwoorde condities optimaal te willen inzetten en te streven naar een klimaatneutraal Haarlem. Daarbij moet de huidige kredietcrisis ook als kans worden gezien voor duurzame investeringen.

De gemeente Haarlem zegt toe zich in te spannen om haar bevoegdheden uit te oefenen, om in de (ruimtelijke) planvorming voorwaarden te creëren voor een zo duurzaam mogelijke exploitatie van het energiepotentieel in de gemeente Haarlem.

De provincie heeft in haar Waterplan (ontwerp, versie 16 oktober 2008) opgenomen dat zij tot doel heeft optimaal gebruik van de ondergrond te stimuleren, zodat maximale reductie van CO₂-uitstoot wordt bereikt. In complexe situaties, waarbij meerdere initiatiefnemers grondwater willen gebruiken, laat zij in nauw overleg met de gemeente raamplannen opstellen (zogenaamde masterplannen). Hiermee wordt voorkomen dat warme en koude grondwaterbronnen elkaar negatief beïnvloeden.

Indirect betrokken partijen geven door middel van een adhesieverklaring bij dit convenant te kennen dat zij binnen de eigen beleidskaders een bijdrage willen leveren aan het terugdringen van de uitstoot van CO₂ en bereid zijn dit af te stemmen op de ontwikkelingen die door het convenant in gang worden gezet.

De klimaatconvenant partners worden jaarlijks betrokken bij het opstellen van het **Haarlemse Duurzaamheidsprogramma**. Dit programma – dat bij de klimaatconvenant partners op draagvlak moet kunnen rekenen – wordt samengesteld uit de ideeën die vanuit de Haarlemse samenleving naar voren zijn gebracht als potentiële projecten (het Ideeënboek Haarlem Klimaatneutraal).

Alle convenantpartners zetten zich in om de in genoemd programma opgenomen projecten ten uitvoer te brengen.

2. Visualisatie bij Klimaatconvenant Haarlem

Om klimaatneutraliteit te bereiken, is de inzet vereist van drie strategieën:

1. energiebesparing;
2. vervanging van fossiele door duurzame energie;
3. efficiënt gebruik maken van fossiele brandstoffen.

Als 4de stap na de Trias Energetica komt compensatie in de vorm van aanplanten van bomen of duurzame energieprojecten elders in de (3de) wereld. Klimaatcompensatie kan heel goed gecombineerd worden met de Millenniumdoelstellingen die Haarlem onderschrijft. Uiteindelijk is deze vierde stap niet de meest wenselijke. Daarom wordt eerst de nadruk gelegd op de stappen 1 tot en met 3.

Elk speerpunt kent zijn eigen benadering en dynamiek en vereist inschakeling van andere *stakeholders*. Bij het klimaatneutraal maken van de gemeentelijke bedrijfsvoering of de openbare verlichting heeft de gemeente Haarlem bijvoorbeeld een bepalende en dominante positie; in de verkeer- en vervoersector is het beleid van landelijk opererende bedrijven als NS en Connexxion of het gedrag van burgers van doorslaggevend belang. Het lokaal beïnvloedingspotentieel en de groep relevante *stakeholders* verschilt dus per onderwerp.

De Haarlemse speerpunten en doelstellingen zijn omschreven in de inleiding van het Ideeënboek Haarlem Klimaatneutraal.

3. Partijen bij Klimaatconvenant Haarlem:

3.1. Partijen die het convenant ondertekenen:

1. ASN Bank;
2. Ecosol;
3. Eneco;
4. Fortis Greenloans en Energieker;
5. De gemeente Haarlem;
6. Haarlem Duurzaam in Beweging;
7. Industriekring Haarlem;
8. Liander;
9. Milieudefensie Haarlem;
10. Nuon;
11. Provincie Noord-Holland;
12. De Rabobank Haarlem en Omstreken;
13. SAPlaza;
14. De Haarlemse Woningbouwcorporaties.

3.2 Landelijke/Regionale organisaties die betrokken zijn bij het convenant

Ondergetekende heeft zich op de hoogte gesteld van de overwegingen en afspraken zoals vastgelegd in het Klimaatconvenant Haarlem en verklaart namens zijn/haar organisatie vanuit het eigen beleid een bijdrage te willen leveren aan het terugdringen van de uitstoot van CO₂ en dit af te stemmen op de ontwikkelingen die door het convenant in gang worden gezet.

De volgende organisaties leggen een adhesieverklaring af:

1. Kamer van Koophandel Amsterdam;
2. Ministerie van VROM;
3. Ministerie van Economische Zaken;
4. SenterNovem.

3.3 Landelijke betrokkenheid:

De ministeries van VROM en van Economische Zaken en de uitvoeringsorganisatie SenterNovem hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit convenant. Zij zijn verheugd over de gezamenlijk door de regionale partijen geformuleerde ambities en afspraken. Het Rijk werkt in generieke zin aan de aanpak van de klimaatproblematiek en werkt hard aan een ondersteuningprogramma waar klimaatneutrale gemeenten als de gemeente Haarlem gebruik van kunnen maken. Nadere invulling van deze regeling volgt.

4. Overwegingen:

4.1. Overwegende plannen van het Rijk ten aanzien van klimaat en duurzaamheid stellen partijen vast:

Het Rijk lanceerde op prinsjesdag 2007 ambitieuze klimaatdoelstellingen. Het kabinet wil in 2020 landelijk 30% CO₂-reductie realiseren door elk jaar 2% te besparen op energie en door 1% duurzame energie op te wekken.

Voor de energie-eisen van woningen is dit vertaald in de beoogde aanscherping van EPC van woningen naar 0,6 in 2011 en 0,4 in 2015 en een klimaatneutrale gebouwde omgeving in 2020.

Voor projecten betreffende duurzame energie en klimaatverandering hebben de EU en andere overheden de komende jaren subsidiebronnen ter beschikking.

Internationaal wordt de klimaatproblematiek steeds serieuzer genomen, wat zal resulteren in aanscherping van CO₂-uitstootreductiedoelstellingen van het Rijk.

Als het aan het Rijk ligt zal Nederland in 2020 dertig procent minder broeikasgassen uitstoten dan het in 1990 deed.

4.2. Overwegende plannen van de provincie Noord Holland stellen partijen vast:

Op 30 oktober 2007 heeft Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland het Actieprogramma Klimaat vastgesteld. Met het programma wil de Provincie de uitstoot van broeikasgassen in Noord-Holland verminderen en zich beter voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering.

Om deze doelstellingen te bereiken, bundelt de Provincie de krachten met andere overheden, het bedrijfsleven en de inwoners van de provincie Noord-Holland.

Tijdens het Bestuurlijk Ervarium van 17 april 2008 hebben 52 Noord-Hollandse gemeenten en alle Amsterdamse stadsdelen de klimaatafspraak met de Provincie Noord-Holland ondertekend. In totaal tekende 93% van de gemeentelijke belanghebbenden de klimaatafspraak. De gemeente Haarlem is één van die 55 gemeenten.

Het doel van deze klimaatafspraak is om in onderlinge samenwerking de uitvoering van het klimaatbeleid in Noord-Holland te intensiveren en daarmee mede invulling te geven aan de landelijke, provinciale en gemeentelijke klimaatdoelstellingen op het gebied van energiebesparing, toepassing van duurzame energie en CO₂-reductie.

Als provincie draagt Noord-Holland relatief veel bij aan de Nederlandse uitstoot van broeikasgassen. In 2005 bedroeg de Nederlandse uitstoot 212 Megaton CO₂, waarvan circa een zesde deel op het conto van Noord-Holland kon worden geschreven. Met het Actieprogramma Klimaat 2007 – 2011 levert de provincie haar bijdrage aan deze landelijke ambitie en de mondiale strijd tegen klimaatverandering.

4.3. Overwegende beleid van de gemeente Haarlem stellen partijen vast:

De gemeenteraad van Haarlem sprak op van 29 maart 2007 in een breed ondersteunde motie uit om van Haarlem in 2030 een klimaatneutrale stad te maken. Het door het college voorgestelde *Plan van aanpak Haarlem Klimaatneutraal 2030* is vervolgens door de raad vastgesteld op 9 oktober 2008. Daarbij koos zij voor het hoogste ambitieniveau.

Voor 2009 is het eerste **Duurzaamheidprogramma** geschreven samen met de klimaatpartners uit de stad. In dit Duurzaamheidprogramma worden o.a. de klimaatprojecten opgenomen die samen met de klimaatpartners zijn geselecteerd. Ook voor het **Duurzaamheidprogramma 2010** is door de vertegenwoordigers in de programmagroepen een keuze gemaakt voor uit te voeren klimaatprojecten.

De verduurzaming van de eigen bedrijfsvoering is een traject dat al enige tijd door de Gemeente Haarlem wordt bewandeld. Ook al zijn de behaalde resultaten zonder meer goed, wij vinden dat het beter kan en moet. Het doel is om in 2015 een klimaatneutrale bedrijfsvoering te hebben, hetgeen ook andere partijen zal inspireren om hetzelfde te doen. De route naar 2015 is relatief kort. De besproken middelen zullen voor een groot deel van de CO₂-reductie (zo'n 70%) toereikend zijn en per 2012 bereikt zijn.

De overige drie jaren zullen ingezet worden om andere middelen, technieken en methodes te beoordelen op zowel milieurendement als economische geschiktheid voor verdere invulling van de resterende 30%. Echter, niet iedere kilogram CO₂ uitstoot kan worden vermeden.

De gemeente overweegt om te kiezen voor een in de emissierechtenhandel al gebruikelijk mechanisme, het compenseren van de CO₂ uitstoot in derde wereld landen. Dit is vaak kosteneffectiever dan het nemen van dure maatregelen in de eigen (productie)omgeving. Door dit aan te pakken vanuit niet-commerciële belangen, kan de gemeente hiermee tevens een maatschappelijk doel steunen, zoals bedoeld in het verdrag "millenniumdoelen"^[1]. Te denken valt dan aan bijvoorbeeld duurzame energie opwekking met wind, water of zon, dat vervolgens gebruikt wordt voor de productie van voedsel of schoon drinkwater.

Op 10 februari 2009 heeft Haarlem het Europese Burgemeestersconvenant ondertekend. Hierin verklaren inmiddels 974 Europese steden dat zij streven naar meer dan 20% CO₂-reductie in 2020, het doel dat de EU zichzelf heeft opgelegd. Dit betekent dat ervaringen tussen verschillende steden kunnen worden uitgewisseld en gezamenlijke projecten kunnen worden opgezet. De Europese Investeringsbank heeft voor dit doel geld gereserveerd.

5. Overeengekomen algemene afspraken:

- De betrokken convenantpartijen worden beschouwd als "klimaatpartners" van Haarlem.
- Deze klimaatpartners worden jaarlijks betrokken bij de door hen te bepalen keuze voor klimaatprojecten die worden opgenomen in het gemeentelijke Duurzaamheidprogramma.
- De gemeente Haarlem voert de regierol op het streven om van Haarlem een klimaatneutrale stad te maken.
- De Haarlemse bevolking wordt hierbij betrokken.
- Afspraken in dit convenant moeten binnen bedrijfseconomisch redelijke grenzen haalbaar zijn.
- Partijen spreken af zich onder zakelijk verantwoorde condities optimaal te willen inzetten en te streven naar een klimaatneutraal Haarlem.
- Alle partijen blijven nadenken over ideeën voor de toekomst, deze worden toegevoegd aan het Ideeënboek Haarlem Klimaatneutraal.
- Ideeën die vanuit de Haarlemse samenleving naar voren zijn gebracht als potentiële projecten zullen daarin verwerkt worden.
- Alle convenantpartners zetten zich in om de in genoemd programma opgenomen projecten ten uitvoer te brengen.
- Ook andere partijen kunnen toetreden tot dit convenant.
- Gemeente richt een Klimaatsteunpunt op met de huidige Regiegroep als basis om te komen tot publiekprivate samenwerking (een PPS-constructie).

^[1] In 2000 hebben regeringsleiders van 189 landen internationale afspraken gemaakt: vóór 2015 moeten armoede, ziekte en honger ver teruggedrongen zijn. Dit is vertaald in acht concrete doelen: de millenniumdoelen. Op 6 maart 2008 is door de Raad unaniem besloten om Gemeente Haarlem volledig te laten deelnemen als millenniumgemeente.

Om maximaal gebruik te maken van de nieuwste inzichten en technieken op het gebied van energiebesparing en duurzame energie stellen **partijen een agenda op voor de toekomst**, waarin zij in elk geval onderzoeken doen voor inbreng in het Ideeënboek van de gemeente Haarlem:

1. Haalbaarheid van opwekking van elektriciteit door windturbines en geothermie in het betreffende gebied.
2. Vermindering van de energiebehoefte in woningbouw door een passief huis en een laagenergie huis constructie,
3. Nieuwe brandstofcellen.
4. Fiscaal optimale vormgeving van investering en exploitatie.
5. Gasleidingen voor Biogas.
6. Invloed van toekomstige aanscherping van Europees en/of rijksbeleid inzake EPC, EPL, energiebesparing, CO₂-uitstoot/reductie en duurzame energie.
7. Haalbaarheid van de aansluiting van toekomstige fases op lange afstand transportleidingen voor warmte en CO₂.
8. Toepassing van groengas.

6. Slotbepalingen

1. Partijen spreken af zich optimaal te willen inzetten en te streven naar een klimaatneutraal Haarlem. Dit streven vertaalt zich in een inspanningsverplichting van betrokken partijen maar **niet** een resultaatverplichting.
2. Gewijzigde omstandigheden met als gevolg problemen voor een direct betrokken partij om zich in te spannen de inspanningsverplichtingen uit dit convenant na te komen, ontslaat deze partij daarvan zolang deze gevolgen voortduren.
3. Nieuwe partijen hebben de mogelijkheid zich na 12 december 2009 door middel van een ondertekening of een adhesieverklaring te verbinden aan dit convenant.
4. De direct en indirect betrokken partijen spannen zich in om voor zover nodig andere overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties bij dit convenant te betrekken door middel van ondertekening van een adhesieverklaring.
5. De gemeente Haarlem zal penvoerder zijn namens alle ondertekenaars en uit dien hoofde alle ondertekenaars op de hoogte houden van het toetreden en ook uittreden van partijen.
6. Uittreden kan door middel van een eenzijdige verklaring aan de penvoerder.
7. Alle direct betrokken partijen leggen zich vast om op 12 december 2011 een herziening van dit convenant te starten, of zoveel eerder als zij allen nodig achten.
8. De binding van dit convenant eindigt op 31 december 2030 of zoveel eerder als alle direct betrokken partijen nodig achten.
9. Bij dit convenant horen de Verkenning Routekaart Haarlem Klimaatneutraal, het Ideeënboek, het Duurzaamheidsprogramma en de samenstelling Regiegroep Haarlem klimaatneutraal als achtergrondinformatie.

7. Ondertekening en adhesieverklaring

7.1 Ondertekening op 12 december 2009 te Haarlem

ASN Bank

namens deze (naam • functie)

(handtekening)

Haarlem Duurzaam in Beweging

namens deze (naam • functie)

(handtekening)

Ecosol

namens deze **Frank Wempe** • functie)

(handtekening)

Industriekring Haarlem

namens deze **Dick Veldmaat** • Voorzitter

(handtekening)

Eneco

namens deze (naam • functie)

(handtekening)

Liander

namens deze (naam • functie)

(handtekening)

Fortis Greenloans en Energieker

namens deze (naam • functie)

(handtekening)

Milieudefensie Haarlem

namens deze (naam • functie)

(handtekening)

De gemeente Haarlem

namens deze **Maarten Divendal** • Wethouder Milieu

(handtekening)

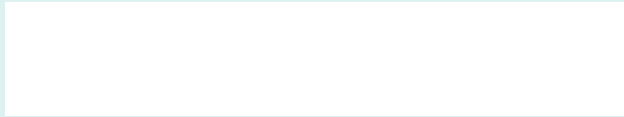
Nuon

namens deze (naam • functie)

(handtekening)

Provincie Noord-Holland

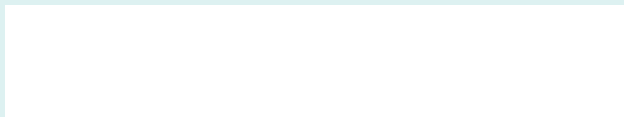
namens deze **(naam • functie)**

(handtekening)

De Rabobank Haarlem en Omstreken

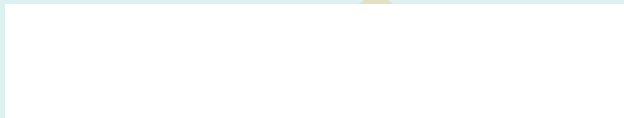
namens deze **de heer F.W. Mulder • directievoorzitter**

(handtekening)

SAPlaza

namens deze **de heer Th. Bakkum • Directeur**

(handtekening)

De Haarlemse Woningbouwcorporaties

namens deze **Grischa Lowinsky • Directeur Elan Wonen**

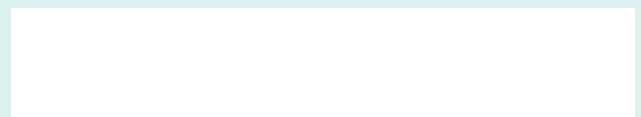
(handtekening)

7.2 Adhesieverklaring op 12 december 2009 te Haarlem

Ondergetekende heeft zich op de hoogte gesteld van de overwegingen en afspraken zoals vastgelegd in het Klimaatconvenant Haarlem en verklaart namens zijn/haar organisatie vanuit het eigen beleid een bijdrage te willen leveren aan het terugdringen van de uitstoot van CO₂ en dit af te stemmen op de ontwikkelingen die door het convenant in gang worden gezet.

Kamer van Koophandel Amsterdam

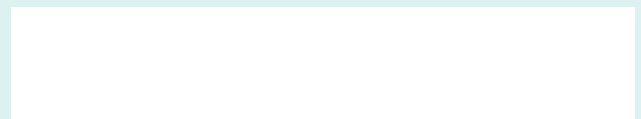
namens deze **(naam • functie)**

(handtekening)

Ministerie van VROM

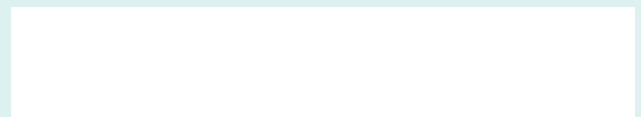
namens deze **Ron de Graaf • functie)**

(handtekening)

Ministerie van Economische Zaken

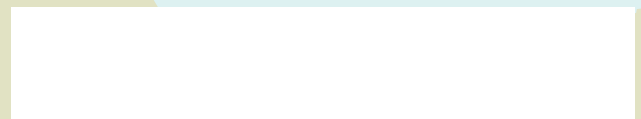
namens deze **Heleen Koopal •
Beleidsmedewerker Energietransitie**

(handtekening)

SenterNovem

namens deze **Theo Elfrink • Klimaatadviseur gemeenten**

(handtekening)

BIJLAGE:

De inbreng per convenantpartner:

Convenantpartner	Bebouwde omgeving	Industrie en Bedrijven	Mobiliteit	Eigen organisatie
<p>ASN Bank:</p> <p>De ASN bank zal zich inspannen om groenverklaringen aan te vragen, te ondersteunen en te bepleiten bij SenterNovem en zal zich inspannen om gelden met gereduceerde rente uit fiscaal gefaciliteerde bronnen, zoals het ASN Groenprojectenfonds en de ASN Groenbank in oprichten, ter beschikking te stellen als groenkrediet.</p>	X	X		X
<p>Ecosol:</p> <p>Ecosol is vanaf het begin (november 2007) betrokken geweest bij Haarlem klimaatneutraal 2030. De inbreng van Ecosol binnen de doelstellingen van Haarlem klimaatneutraal zijn de volgende:</p> <p>Als deelnemer aan de programmagroep verkeer zijn wij initiërend. Samen met NS OV fiets en Lock en Go ontwikkelen wij een systeem voor de automatische uitgifte van de OV fiets. De proef is ontwikkeld in het kader van de tender Mobiliteitsmanagement 2008 van SenterNovem. Ecosol is in dit samenwerkingsverband initiator en projectleider.</p> <p>Parallel aan deze proef bepleiten wij de inzet van de OV fiets in de Haarlemse parkeergarages. Hierbij werken wij samen met de producent van de Bikedispenser.</p> <p>Daarnaast ontwikkelen wij innovatieve controle en handhaving instrumenten om het groeiende probleem van wildgeparkeerde fietsen in de Haarlemse binnenstad hanteerbaar te maken.</p> <p>Ecosol paart technologische vooruitgang aan maatschappelijke betrokkenheid, en zal daar waar mogelijk mensen inzetten die tot op heden geen toegang hebben tot de reguliere arbeidsmarkt.</p>			X	
			X	
			X	
			X	

Convenantpartner	Bebouwde omgeving	Industrie en Bedrijven	Mobiliteit	Eigen organisatie
Eneco:				
<p>Algemeen: Duurzaam ondernemen: samen doen we dat. Dat is het motto van Eneco. Als energiebedrijf hebben we de belangrijke maatschappelijke rol om te zorgen voor een betrouwbare, betaalbare en schone energievoorziening, voor nu en in de toekomst. Eneco juicht het initiatief van de gemeente Haarlem dan ook van harte toe en werkt hier graag aan mee. Eneco heeft een jarenlange ervaring op energiegebied. Die ervaring kunnen we goed gebruiken om de gemeente Haarlem te helpen bij haar ambitieuze doelstelling. Eneco is bijvoorbeeld continu bezig met het zoeken naar nieuwe, schone vormen van energie. Op verschillende plaatsen in Haarlem heeft Eneco al zonnepanelen op daken geplaatst zodat deze gebouwen op een duurzame wijze worden voorzien van energie. Ook doen we proeven met nieuwe vormen van energie, zoals elektrisch vervoer. Al onze ervaringen delen we graag met Haarlem.</p> <p>Eneco wil met het ondertekenen van het convenant een serieuze en stevige bijdrage leveren aan het doel om van Haarlem een klimaatneutrale stad te maken.</p>	X	X		X
<p>Eneco ondersteunt de gemeente Haarlem met een substantiële bijdrage aan de Energiecoach voor Haarlemse ondernemingen. De Energiecoach verbindt ondernemingen onderling met Duurzame ambities en de Energiecoach is bereikbaar voor alle vragen op gebied van energie voor ondernemingen. De Energiecoach zal zich onafhankelijk opstellen naar de ondernemingen en is bereikbaar vanuit het parkmanagementbureau. De Energiecoach koppelt ervaringen terug naar gemeente, provincie en ondernemers. Eneco heeft een subsidie ontvangen vanuit de provincie Noord-Holland voor de Energiecoach en stelt dit geheel ten doel aan Haarlem.</p>		X		
<p>Eneco doet onderzoek naar collectieve duurzame opwekking van energie in de Waarderpolder.</p>		X		
<p>Eneco heeft de opzet en eerste aanzet van de Climate Footprint gratis ter beschikking gesteld aan de gemeente Haarlem als meetinstrument van de CO₂ ontwikkeling van de gehele gemeente.</p>	X	X	X	X
<p>Eneco biedt oplossingen in toepassing van Duurzame Energie in de gestapelde bouw in samenwerking met woningcorporaties en/of projectontwikkelaars.</p>	X			
<p>Eneco participeert graag in de doelstellingen van de gemeente Haarlem met energieonderzoeken en adviezen van de eigen gemeentelijke gebouwen.</p>				X

Convenantpartner	Bebouwde omgeving	Industrie en Bedrijven	Mobiliteit	Eigen organisatie
------------------	-------------------	------------------------	------------	-------------------

Fortis Greenloans en Energieker:				
Energieker is opgericht vanuit de overtuiging dat we al het mogelijke moeten doen om zowel het klimaatprobleem aan te pakken, maar ook de energievoorziening moeten zeker stellen. We willen eigenaren van woningen en bedrijfspanden meer zelfvoorzienend maken op het gebied van energie en tegelijkertijd onafhankelijker worden van fossiele brandstoffen.	X	X		X
Energieker onderscheidt zich door een "turn-key" aanpak. Niet alleen het technische deel, maar ook het administratieve deel van een installatie wordt verzorgd. De techniek behelst de keuze van de apparatuur, de aanleg van de installatie en de aansluiting via de meterkast op het openbare elektriciteitsnet. De administratieve handelingen zijn de subsidieaanvraag, de administratieve aansluiting op het elektriciteitsnetwerk en de aanmelding bij de instantie die de groencertificaten in Nederland beheert. Energieker werkt met eigen installatiepersoneel en heeft het afgelopen jaar ruim 150 installaties geplaatst. Als enige partij in Nederland bewaken we de installaties gedurende de hele levensduur.	X	X		
<ul style="list-style-type: none"> • Fortis GreenLoans is de expert op financiering van duurzame toepassingen in particuliere huizen; • Het tarief van Fortis GreenLoans is de laagste in de markt; • Fortis GreenLoans koopt haar geld in bij Fortis Groenbank en maakt zo gebruik van de Groenregeling van het ministerie van VROM; • Alle kredieten vallen onder de garantieregeling 'Energie Besparingskrediet' uitgevoerd door de NHG; • Het product is afgestemd op de duurzame toepassing en SDE regeling. • Fortis Greenloans kenmerkt zich door een transparante bedrijfsvoering, eenvoudige producten en de ambitie om de nummer 1 in klanttevredenheid te willen zijn. 	X			

Convenantpartner	Bebouwde omgeving	Industrie en Bedrijven	Mobiliteit	Eigen organisatie
------------------	-------------------	------------------------	------------	-------------------

Fortis Greenloans en Energieker: (vervolg)				
<p>Speciaal voor de inwoners van Haarlem hebben Fortis Greenloans en Energieker het 'Groene Mug Solar Pakket' ontwikkeld. Wij bieden de inwoners van Haarlem 'One stop shopping', bestaande uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deskundig advies toepassing zonne-energie in de woning; • Subsidiebegeleiding, lokaal en nationaal; • Levering van hoogwaardige kwaliteit panelen met goede garantie en service; • Bewaken van de prestaties van de installatie gedurende de hele levensduur via de unieke ZonZeker service; • Installatie; • Aansluiting bij de netbeheerder; 	X	X		
<p>Financiering van de investering. Dit houdt o.a. het volgende in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Extra aantrekkelijke vaste prijzen op de panelen met korting voor de inwoners van Haarlem; • Financiering tegen 5,8% (laagste in de markt); • Gezamenlijke PR activiteiten om het pakket onder de aandacht te brengen; • Desgewenst ondersteuning via de websites www.energieker.nl en www.greenloans.nl; • De lening heeft een standaard looptijd van 15 jaar. De klant mag kiezen voor een looptijd tussen 5 en 15 jaar; • De rente staat vast gedurende de gehele looptijd en is per 1 augustus 2009 vastgesteld op 5,8%. Dit tarief is vergelijkbaar met de gangbare hypotheektarieven in de markt; • De lening kan afgesloten worden tussen de €5.000 en €50.000; • Bij het afsluiten van de lening worden geen kosten in rekening gebracht, geen hypotheek gevestigd en de klant hoeft geen notaris- en taxatiekosten te betalen in tegenstelling tot een hypothecaire lening; • De rente van de lening is fiscaal aftrekbaar; • Bij verkoop van de woning heeft de klant het recht om de lening desgewenst in te lossen; • De klant kan de lening eenvoudig aanvragen via www.greenloans.nl. • Energieker en Fortis Greenloans willen als partners van de gemeente Haarlem bijdragen aan de ambitieuze doelstellingen. Dit voorstel geeft een indicatie van het pakket de 'Groene Mug Solar Pakket'. Via de website www.degroenemug.nl zal binnenkort worden getoond hoeveel stroom de Haarlemmers gezamenlijk met hun zonnepanelen hebben opgewekt. <p>Onder de eerste 100 aanvragers verloten we 3 vouwfietsen!!</p>	X	X		

Convenantpartner	<i>Bebouwde omgeving</i>	<i>Industrie en Bedrijven</i>	<i>Mobiliteit</i>	<i>Eigen organisatie</i>
-------------------------	--------------------------	-------------------------------	-------------------	--------------------------

Gemeente Haarlem:				
De gemeente Haarlem zal de regie voeren op de ontwikkelingen voor het doel Haarlem Klimaatneutraal en daarin de samenwerking zoeken met alle betrokken partners in de stad. De rol van de gemeente is voornamelijk het initiëren en stimuleren van plannen om van Haarlem een klimaatneutrale stad te maken.	X	X	X	X
Binnen de 4 programmagroepen (bebouwde omgeving, industrie en bedrijvigheid, verkeer en vervoer en eigen organisatie) wordt samen met de partners gewerkt aan ideeën en projecten over energiebesparing, duurzame opwekking en klimaatadaptatie. Deze worden ingebracht in het gemeentelijke Duurzaamheidsprogramma.	X	X	X	X
De gemeenteraad van Haarlem heeft unaniem het plan van aanpak Haarlem Klimaatneutraal 2030 aanvaard en daarvoor 4 extra formatieplaatsen beschikbaar gesteld. Jaarlijks wordt het Duurzaamheidsprogramma voor de gemeente vastgesteld. In dit Duurzaamheidsprogramma worden alle klimaatprojecten opgenomen die samen met de partners zijn bedacht en ontwikkeld en potentie hebben qua CO ₂ -reductie.	X	X	X	X
De gemeente zal haar eigen organisatie volledig klimaatneutraal maken in het jaar 2015. In dat jaar is het ook de bedoeling om de inkoop 100% duurzaam te doen. Door de openbare verlichting energiezuinig te maken en 's nachts te dimmen waar mogelijk, het wagenpark te laten rijden op biogas, inkoop en aanbesteding duurzaam en klimaatneutraal te doen, al haar vastgoed energiezuinig te maken en gebruik te maken van warmte- en koudeopslag en andere vormen van duurzame energieopwekking zal de gemeente haar uiterste best doen om in 2015 een klimaatneutrale organisatie te zijn.				X

Convenantpartner	Beleidsgebied			
	Bebouwde omgeving	Industrie en Bedrijven	Mobiliteit	Eigen organisatie

Haarlem Duurzaam in Beweging:				
De stichting Haarlem Duurzaam in Beweging beoogt verschillende organisaties, bedrijven gemeente en de burgers in de regio Haarlem bij elkaar te brengen die met duurzaamheid aan de slag zijn of willen gaan. We willen hiermee laten zien dat er al veel initiatieven op dit gebied zijn genomen, dat er meer samenwerking tussen verschillende organisaties en initiatieven en dat er daardoor meer activiteiten op duurzaamheidsgebied van de grond komen. Met onze activiteiten ondersteunen we allerlei initiatieven om Haarlem duurzaam te maken.	X	X		X
Dit doen wij onder andere door het organiseren van verschillende bijeenkomsten, waaronder de duurzame markt 'Haarlem Here2Stay'. Op deze markt tonen verschillende bedrijven en organisaties uit Haarlem en de regio hun duurzame producten aan de Haarlemse burgers. We willen van deze markt een jaarlijks terugkerend evenement maken.		X		
We willen graag een bijdrage leveren aan het klimaatneutraal maken van de stad Haarlem omdat dit bijdraagt aan onze doelstellingen: mensen bij elkaar brengen en duurzaamheid in de regio Haarlem versnellen. Om die reden zetten wij ons graag samen met anderen in om Haarlem klimaatneutraal te maken!	X	X	X	

Industriekring Haarlem:				
De IKH: dé Belangenbehartiger van de Waarderpolder ondersteunt en onderschrijft de noodzaak tot CO ₂ vermindering. De IKH spant zich, met name via "het Parkmanagement Waarderpolder", samen met gemeente in om bedrijven te helpen (marktconform) tot energiebesparing te komen, omdat dit helpt de concurrentiepositie van de bedrijven in Haarlem te verbeteren. De IKH is er echter niet van overtuigd dat de doelstelling Haarlem klimaatneutraal 2030 gehaald kan worden zonder omvangrijke overheidsbijdragen. De IKH is niet voor verscherping van bestaande regels, die uitgaan boven de landelijke normen en afspraken.		X		
De IKH ondersteunt: <ul style="list-style-type: none"> • De inzet van de energiecoach • Betere benutting van restwarmte en -koude en reststromen • Decentrale opwekking van energie Verduurzaminginitiatieven in de Waarderpolder, in het algemeen.		X		

Convenantpartner	<i>Bebouwde omgeving</i>	<i>Industrie en Bedrijven</i>	<i>Mobiliteit</i>	<i>Eigen organisatie</i>
-------------------------	--------------------------	-------------------------------	-------------------	--------------------------

Liander:				
<p>Liander voelt zich als netwerkbeheerder letterlijk verbonden met de Haarlemse samenleving. Een maatschappelijke rol die wij zeer serieus nemen. Naast het optimaal uitvoeren van de taken als netbeheerder richt Liander zich vooral op de ontwikkeling van innovaties als duurzame (decentrale) opwek, groengas, elektrisch vervoer en het bieden van energiemangement tools, zoals het bieden van inzicht in verbruiken.</p>	X	X	X	X
<p>Als partner ondersteunt Liander het convenant Haarlem Klimaat Neutraal, door het participeren in, en het faciliteren van nieuwe initiatieven en projecten op het gebied van energietransitie om zo een actieve bijdrage te leveren aan het behalen van de ambitieuze klimaatdoelstellingen en een duurzamer samenleving.</p>	X	X	X	X
<p>Wij streven ernaar om de toepassing van duurzaam gas en elektriciteit zo goed mogelijk te faciliteren. Er lopen er momenteel veel projecten waar Liander het initiatief neemt en participeert: Smart City Amsterdam, Biogas De Marke, Elektrisch vervoer, Facilitering decentrale opwek.</p>	X	X	X	X
<p>Zo stimuleert Liander onder andere de distributie van biogas. Zogeheten 'groen gas' dat ontstaat na vergisting van organisch materiaal, zoals mest, landbouwafval en groente-, fruit- en tuinafval (GFT). Door dit gas te zuiveren en op te waarden tot dezelfde kwaliteit als aardgas, kan het in het aardgasnetwerk worden ingevoed. We onderzoeken momenteel diverse oplossingen om de gastromen te regelen en daarbij een belangrijke bijdrage te leveren aan een duurzaam energiebeleid. Liander werkt in de Waarderpolder in Haarlem met partners samen aan een ambitieus biogas project.</p>	X	X	X	X

Convenantpartner	Bebouwde omgeving	Industrie en Bedrijven	Mobiliteit	Eigen organisatie
------------------	-------------------	------------------------	------------	-------------------

Milieudefensie Haarlem:				
Milieudefensie Haarlem is de plaatselijke afdeling van de landelijke Vereniging Milieudefensie. Milieudefensie Haarlem zet zich in voor een duurzaam Haarlem en verstaat hieronder: "Een stad waar personen, huishoudens en bedrijven zich kunnen ontplooiën, zonder afwenteling op andere mensen, regio's of generaties." Milieudefensie Haarlem wil met name de afwenteling van milieugevolgen voorkomen en het milieu beschermen en verbeteren.	X	X	X	
Milieudefensie Haarlem acht klimaatneutraliteit een belangrijke voorwaarde voor een duurzame stad. Klimaatneutraliteit houdt volgens Milieudefensie Haarlem in dat over een jaar gemeten geen CO ₂ en andere broeikasgassen vrijkomen door activiteiten van consumenten en organisaties in de gemeente Haarlem.	X	X	X	X
Milieudefensie Haarlem onderschrijft het doel van de gemeente Haarlem om in 2015 de gemeentelijke organisatie klimaat neutraal te maken, gevolgd door de stad Haarlem in 2030. Preventie door vermindering van uitstoot van broeikasgassen heeft daarbij de voorkeur van Milieudefensie Haarlem boven klimaatcompensatie buiten de gemeentegrenzen.	X	X	X	X
Om hieraan bij te dragen zal Milieudefensie Haarlem zich de komende jaren op de volgende manieren inzetten: Op het Haarlemse publiek gerichte activiteiten (mede) organiseren, zoals in de laatste jaren bijvoorbeeld aan de auto-vrije dag is bijgedragen en aan de gemeentelijke brochure "Op naar een duurzaam Haarlem". In 2009-2010 wordt met name aandacht besteed aan mogelijkheden voor consumenten om zelf duurzame energie op te wekken en zal een fietsroute langs duurzame projecten worden uitgezet. Andere activiteiten zijn het presenteren van mogelijkheden om sluipeverbruik van apparaten te verminderen en energiegebruik voor warm water te beperken.	X		X	
De achterban (circa 300 leden) informeren over Haarlem klimaatneutraal en de mogelijkheden om daar als consument en burger actief aan bij te dragen. De Haarlemse bevolking, organisaties en de gemeente Haarlem zullen wij informeren over ideeën en acties vanuit het landelijk bureau om energie te besparen.	X			X

Convenantpartner	Bebouwde omgeving	Industrie en Bedrijven	Mobiliteit	Eigen organisatie
------------------	-------------------	------------------------	------------	-------------------

Milieudefensie Haarlem: (vervolg)				
<p>Inspraakbijdragen leveren aan ruimtelijke ordenings-, verkeers-, energie- en bouwprojecten en -plannen vanuit de lange termijn duurzaamheidsdoelstelling van Vereniging Milieudefensie.</p> <p>Wat betreft klimaatneutraliteit is vermindering van het fossiele energiegebruik een belangrijke doelstelling: daartoe moeten openbaar vervoer en fietsers en voetgangers meer ruimte krijgen en het autoverkeer dient niet verder te groeien. Mogelijkheden voor duurzame energie, materiaal- en energiebesparing in bouw- en renovatieprojecten dienen optimaal benut te worden. Verder zijn hergebruik en recycling een belangrijk middel om minder energie en grondstoffen te gebruiken en uitstoot van broeikasgassen te verminderen.</p>	X	X	X	
<p>Algemeen:</p> <p>Milieudefensie Haarlem wil over het convenant nog het volgende opmerken. Milieudefensie Haarlem stelt vast dat het convenant in zijn huidige vorm een eerste stap is die met vele vervolgstappen kan leiden tot een klimaatneutrale stad. De genoemde middelen en projecten zijn echter nog onvoldoende. Bovendien is er veel vrijblijvendheid geformuleerd in de inzet van met name de commerciële partners. Zo zullen deze zich (begrijpelijkerwijs) slechts inspannen binnen de grenzen van het zakelijk verantwoorde. Ook heeft de gemeente via de ruimtelijke ordening, fiets- en parkeerbeleid meer invloed op de verkeersuitstoot dan in het convenant naar voren komt. Dit is geen reden om niet aan te sluiten bij het convenant, want het doel daarvan wordt ten volle onderschreven en de richting is goed.</p> <p>Daarom Milieudefensie Haarlem kent zichzelf de rol toe om ertoe bij te dragen het convenant in de komende jaren aan te scherpen en de partners aan te zetten tot verhoging van hun ambitieniveau. De natuurlijke "horzelfunctie" van een milieubeweging zal daarbij behouden blijven, net zoals de commerciële partners hun winststreven voorop moeten blijven stellen, en de gemeente zijn politieke primaat. Dat betekent niet elkaar dwars zitten, maar elkaar scherp houden. En de technische en maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van klimaat neutraliteit, die de komende jaren ongetwijfeld zullen komen, willen wij graag helpen onder de aandacht brengen van de partners en deze zo snel en effectief mogelijk laten onderbrengen in de projecten.</p>	X	X	X	X

Convenantpartner	Bebouwde omgeving	Industrie en Bedrijven	Mobiliteit	Eigen organisatie
Nuon:				
Energie is mooi. Verspil het niet. In Nederland verspillen we gemiddeld 30% van de energie. Daar wil Nuon wat aan doen door te helpen slimmer om te gaan met energie. Daarom steunt Nuon het initiatief van de gemeente Haarlem "Haarlem KlimaatNeutraal" van harte.	X	X	X	X
De bijdrage van Nuon aan het convenant Haarlem Klimaat-Neutraal is het leveren van kennis en expertise en het bieden van producten en diensten op het gebied van energiebesparing	X	X	X	X
De inzet is om het energieverbruik in Haarlem te beperken middels energiebesparende oplossingen, zowel voor particulieren (in en om het huis) als voor instellingen (bedrijven, woningbouwcorporaties, scholen etc.)	X	X		
<p>Voorbeelden van energiebesparende oplossingen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In nauwe samenwerking met de gemeente Haarlem en woningbouwverenigingen opzetten en aanbieden van energiebesparende concepten, zoals WoonOptimaal en Step2Save, in de bestaande bouw om zo een bijdrage te leveren aan de CO₂-reductieplannen; 	X			
<ul style="list-style-type: none"> • Professionele advisering op het gebied van energiebesparing; 	X	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> • Installatie van isolatiemaatregelen, innovatieve warmte-installaties en in samenwerking met een andere partij, HR-ketels en dubbele beglazing; 	X	X		
<ul style="list-style-type: none"> • Verduurzamen van het energieverbruik door de afname van groene energie te stimuleren; 	X	X		
<ul style="list-style-type: none"> • Toepassing van decentrale duurzame energie zoals PV- en zonneboilersystemen in nieuwbouw en bestaande bouw; 	X	X		X
<ul style="list-style-type: none"> • Het delen van kennis en ervaring op gebied van nieuwe innovatieve technieken die door Nuon middels pilots in Nederland worden getest. 	X	X	X	X

Convenantpartner	Bebouwde omgeving	Industrie en Bedrijven	Mobiliteit	Eigen organisatie
------------------	-------------------	------------------------	------------	-------------------

Nuon: (vervolg)				
<p>Voorbeelden uit het huidige portfolio zijn:</p> <p>WoonOptimaal Met WoonOptimaal kunnen in samenwerking met de gemeente Haarlem en de woningcorporaties stappen worden gezet om inwoners te stimuleren energiezuinige maatregelen te nemen. De woningeigenaar wordt maximaal ontzorgd met een totaal-aantal; van een advies op maat tot en met de uitvoering van energiezuinige maatregelen. Nuon voert bij de burger of onderneming een bouwkundig energieonderzoek uit. Samen wordt naar de mogelijkheden gekeken om energie te besparen. De burger of onderneming krijgt een overzichtelijk rapport met alle besparingsmogelijkheden. Daarbij kan de burger of onderneming zelf bepalen welke maatregelen hij of zij uitvoert. Met deze wijkgerichte aanpak wordt een wijk collectief naar een hoger niveau gebracht met betrekking tot energiebesparing en woon-leefcomfort.</p> <p><i>WoonOptimaal wordt onder andere ingezet in Apeldoorn, Breda en Rivierland. Besparingsvoorbeeld: ongeveer 2.000 kg CO₂-uitstootreductie per huishouden bij aanbrengen van spouwmuurisolatie, HR ketel en HR++ glas; en € 1.159 per jaar lagere energierekening per huishouden (gebaseerd op een gemiddeld aantal eenheden per huishouden, zie www.vrom.nl)</i></p>	X			
<p>Step2Save Een bijzondere vorm van energieadvies is Step2Save. Nuon werkt hierbij in opdracht van gemeenten en wooncorporaties. Sociale huurders krijgen een gratis energieadvies aan huis en ontvangen een energiebox met energiebesparende producten. Het bijzondere aan dit advies is dat het gegeven wordt door jongeren uit de regio met een achterstand op de arbeidsmarkt. Nuon biedt deze jongeren een opleiding tot energieadviseur en tegelijkertijd een baan binnen het Step2Save team.</p> <p><i>Amsterdam was de eerste stad waar in samenwerking met de gemeente, wooncorporaties Ymere en Far West in totaal 10.000 energieadviezen zijn gegeven aan sociale huurders. Besparing: gemiddeld 200 kg CO₂-uitstoot en € 80 per jaar per huishouden.</i></p>	X			
<p>HR ketels (huur of koop) Nuon heeft met haar dochteronderneming Feenstra een landelijk netwerk van installatiebedrijven die zorgen voor plaatsing en onderhoud van HR ketels.</p>	X	X		X

Convenantpartner	Bebouwde omgeving	Industrie en Bedrijven	Mobiliteit	Eigen organisatie
Nuon: (vervolg)				
<p>Isolatie (vloer, gevel, dak en spouwmuur) Van de 6,8 miljoen woningen in Nederland zijn er 3 miljoen nog niet voldoende geïsoleerd. De overheid wil doelstelling met betrekking tot energiebesparing en CO₂-uitstoot behalen door grootschalig te investeren in renovatie van woningen. Het convenant 'Meer met minder' beschrijft de doelstelling om in de komende 12 jaar 3 miljoen woningen te renoveren. De belangrijkste maatregelen hierbij zijn isolatie, verwarming en glas.</p>	X			
<p>Energielabels Vanaf 1 januari 2008 is het verplicht een energielabel te hebben bij de verkoop of verhuur van een huis. Het energielabel geeft inzicht in het energieverbruik van woningen en gebouwen in Nederland. Nuon is gecertificeerd voor het uitbrengen van energielabels. De toezichthouder op gecertificeerde bedrijven (SKW) controleert onze adviezen, waardoor burgers en bedrijven verzekerd zijn van een onafhankelijk advies.</p>	X			
<p>Financiering Nuon vindt het belangrijk dat energiebesparende diensten en producten toegankelijk moeten zijn voor alle burgers. Daartoe heeft Nuon BespaarDirect in het leven geroepen. Bij deze toegankelijke vorm van financiering ontvangt de burger het bespaarproduct direct en wordt dit betaald met de maandelijkse besparing die het product oplevert.</p>	X	X		X

Convenantpartner	Bebouwde omgeving	Industrie en Bedrijven	Mobiliteit	Eigen organisatie
Provincie Noord-Holland: De Provincie Noord-Holland zal een bijdrage leveren aan de Haarlemse duurzame energie-exploitatie door haar kantoorpand aan het Houtplein te herontwikkelen volgens de strategie van de trias energetica. 1. terugdringen energieverbruik, 2. zoveel mogelijk gebruik maken van duurzame energie, 3. als duurzame energie niet volstaat zo zuinig mogelijk omgaan met fossiele bronnen.	X			X
De Provincie Noord-Holland zal op het gebied van Verkeer en Vervoer een bijdrage leveren aan een klimaatneutraal Haarlem door de Noord-Hollandse openbare verlichting energiezuiniger te maken. Dat doet zij ook op het grondgebied van Haarlem. Zo wordt op korte termijn op de provinciale weg A208/N208 (Westelijke Randweg) de openbare verlichting aangepast naar dynamisch gedimde verlichting. Hoe later het uur en hoe minder verkeer, hoe geringer de verlichtingsterkte. Op het gebied van de openbare verlichting (OVL) hebben zes Noord-Hollandse gemeentes, waaronder Haarlem, een koploperspositie ingenomen. Deze gemeentes bepalen de mogelijkheden tot besparing met hun openbare verlichting en vervangen de oude verlichting op afzienbare termijn voor energiezuinige oplossingen. De provincie ondersteunt bij het inventariseren van deze mogelijkheden en het opstellen van een uitvoeringsplan.			X	X
De Provincie Noord-Holland zal een bijdrage leveren aan een klimaatneutraal Haarlem door de regionale industrie en bedrijvigheid te ondersteunen in hun zoektocht en streven naar klimaatneutrale initiatieven via de mogelijkheden die de Provincie tot haar beschikking heeft.		X		
De Provincie Noord-Holland zal op het gebied van Communicatie en Educatie over het klimaat een bijdrage leveren door duurzame kennisontwikkeling en -uitwisseling tussen Haarlemse scholen te stimuleren. De Provincie neemt een voortrekkersrol in de ontwikkeling van een Meerjarenprogramma ter bevordering van verschillende duurzame maatregelen voor het binnen- en buitenklimaat van Haarlemse schoolgebouwen.	X	X		X

Convenantpartner	Bebouwde omgeving	Industrie en Bedrijven	Mobiliteit	Eigen organisatie
<p>Rabobank Haarlem en Omstreken:</p> <p>Algemeen: De Rabobank heeft Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) opgenomen in haar kernwaarden en van daaruit beleidsplannen. Dit komt niet uit de lucht vallen en is ook niet het gevolg van een hype om commerciële redenen. Maatschappelijk ondernemen zit als het ware ingebakken in de genen van onze onderneming. De lokale verankering en coöperatieve structuur stimuleert en ondersteunt ons daarbij. Met als basis de beleidsdocumenten zijn voor zowel de lokale banken als de andere Rabogroep- onderdelen, doelwaarden opgenomen met bijbehorende middelen. Onder middelen wordt ook verstaan het ontwikkelen of inzetten van producten en diensten die een positieve bijdrage leveren aan de beperking van bijvoorbeeld CO₂- uitstoot, maar ook aan duurzaamheid in de brede zin van het woord.</p>	X	X		X
<p>Duurzaam beleggen. De Rabobank heeft krachtige partners zoals Robeco die samen met de Zwitserse SAM-groep, producten heeft ontwikkeld op het gebied van duurzaam beleggen. Tevens is de Rabobank 46% eigenaar van Sarasin & Co die ook bijzonder actief is op het terrein van duurzaam vermogensbeheer. Hierdoor kan de Rabobank actief adviseren in duurzame beleggingen en draagt dit ook in de praktijk uit. Met de uitgifte van groene obligaties (Rabo Groen Obligatie) wordt geld aangetrokken voor de financiering van milieuvriendelijke projecten die door het Ministerie van VROM als groen worden aangemerkt. Wij hebben tevens een RaboGroenBank die Groen Obligaties uitgeeft om de fiscale mogelijkheden te benutten.</p>	X	X		
<p>Groenfinancieringen. Met de groenfinanciering kunnen ondernemers projecten die duidelijke milieuvoordelen opleveren – zogenaamde groenprojecten – goedkoper financieren. Het voordeel zit in de lagere rentelast van deze financiering. Een project krijgt de kwalificatie “groen project” als het voldoet aan de voorwaarden van de Regeling Groenprojecten. De Rabobank Groep neemt ruim de helft van het totaal aantal groen gefinancierde projecten in Nederland voor haar rekening.</p>	X			

Convenantpartner	Bebouwde omgeving	Industrie en Bedrijven	Mobiliteit	Eigen organisatie
Rabobank Haarlem en Omstreken: (vervolg)				
Groene lease (warmtekrachtcentrales) Equipmentlease maakt leasen van warmtekrachtcentrales (vooral in de tuinbouw) en windturbines mogelijk. De Lage Landen is in deze constructie onze partner.		X		
Rabo Innovatiekapitaalfonds. Het Rabo Innovatiekapitaalfonds BV richt zich op duurzame innovatieve bedrijven die financiële middelen nodig hebben om de slag naar de markt te maken. Het zijn vaak risicodragende participaties in kleinschalige, duurzame, innovatieve projecten in een aanloopfase.		X		
Creditcard met klimaatcompensatie Bij elke aankoop die betaald wordt met de Rabocard wordt een bedrag gecompenseerd op basis van de CO ₂ - uitstoot. De Rabobank en het WNF hebben hiertoe een rekenmethode ontwikkeld met CO ₂ - gegevens van het Milieu- en Natuurplanbureau.	X			X
Rabo Klimaathypotheek Duurzame investering in nieuw- of verbouw van de eigen woning kan voordeliger gefinancierd worden met behulp van deze hypotheekvorm. Zo bespaart de klant energie en financieringslasten door de lagere rente over dat betreffende deel van de lening.	X			
Lokaal Duurzaamheidsfonds Ter bevordering van lokale duurzaamheidsinitiatieven heeft de Rabobank Haarlem sinds 1 januari 2008 een Duurzaamheidsfonds opgericht. De adviescommissie bestaat uit bankmedewerkers en leden van de bank. Het fonds richt zich op lokale initiatieven die bijdragen aan de duurzame leefomgeving van Haarlem-Heemstede-Bloemendaal en Zandvoort. Te denken valt aan expertmeetings, onderzoek of concrete projecten in relatie tot duurzaamheid.	X	X	X	

Convenantpartner	Bebouwde omgeving	Industrie en Bedrijven	Mobiliteit	Eigen organisatie
<p>Rabobank Haarlem en Omstreken: (vervolg)</p> <p>De huidige producten en diensten op Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) gebied zijn ontwikkeld vanuit een brede algemene inzetbaarheid en nog niet toegespitst op klimaatneutraliteit van grote steden. Navraag leert dat naast Haarlem twee andere Rabobanken betrokken zijn bij klimaatneutraliteit van een stad. Zodra Haarlem Klimaatneutraal 2030 verder vorm krijgt, kan onderzocht worden welke van de hierboven genoemde producten en diensten ingezet kunnen worden, dan wel of de mogelijkheid bestaat een specifiek product of dienst te ontwikkelen.</p>		X		
<p>Daarnaast zou het aantrekkelijk kunnen zijn om voor groepen van ondernemers (MKB – Grootbedrijf – OVIS) expertmeetings of seminars te organiseren, waarin Rabobank Nederland als expert optreedt en kennis deelt. Doelstelling kan zijn de aanwezige partijen – elk binnen hun eigen speelveld – te enthousiasmeren en mobiliseren om MVO te implementeren in de bedrijfsprocessen. Discussiegroepen en best practices kunnen zorgen voor de vertaling naar de praktijk. Rabobank Haarlem en Omstreken zou in dit aanbod als host kunnen optreden.</p>	X			

Convenantpartner	Bebouwde omgeving	Industrie en Bedrijven	Mobiliteit	Eigen organisatie
SAPLaza: De realisatie van het vrijetijdscentrum SAPLAZA aan de Veerplas zal in de komende paar jaar zeker in het teken staan van klimaatneutraal ontwikkelen, bouwen, realiseren en exploiteren. SAPLAZA realiseert zich dat het momenteel maar zeer beperkt kan bijdragen echter op de iets langere termijn maar met de realisatie hoofdgebouw in 2011 / 2012 past bij het project Klimaatneutraal 2030.	X	X		
Verder is SAPLAZA momenteel via de Energiecoach in gesprek met duurzame, Haarlemse ondernemers om in het outdoor Adventure park dit jaar en volgend jaar nieuwe, duurzame ontwikkelingen direct op te nemen. Rondom SAPLAZA komen nu steeds meer consumenten, bedrijven en toeristen en dit leent zich goed om nieuwe ontwikkelingen aan een breed publiek te tonen.		X		
Bij de exploitatie moet vooral gedacht worden aan het opzetten van een van de kernfuncties in het toekomstige hoofdgebouw. Eind 2008 heeft SAPLAZA samen met vertegenwoordigers scholen (VMBO / MBO / HBO), gemeente, provincie Noord-Holland en ondernemers workshops georganiseerd rondom de thematisering van de kernfunctie Educatie. Algemene conclusie was dat het Educatie kernonderdeel zich zal richten op de "mens centraal" waarbij aandacht wordt besteed aan: sport / gezondheid / duurzaamheid en klimaatneutraal. Uiteindelijk willen SAPLAZA op het centrum ook een naam hebben met kenmerken vanuit b.v. The Green Key / De Blauwe Vlag (hiervoor is de nominatie voor de Veerplas al in behandeling bij de provincie Noord-Holland).	X	X		X
Waar mogelijk spant SAPLAZA zich in om de ontwikkeling en realisatie van het nieuwe vrijetijdscentrum klimaatneutraal te realiseren. Daarnaast wil SAPLAZA met de kernfunctie Educatie een rol spelen in de communicatie en motivatie voor consumenten / scholen / toeristen / bedrijfsleven etc.	X	X		
Al met al houdt SAPLAZA vanuit haar strategie en missie vast aan de doelstellingen van Haarlem Klimaatneutraal.	X	X	X	X

Convenantpartner	Bebouwde omgeving	Industrie en Bedrijven	Mobiliteit	Eigen organisatie
DE WONINGCORPORATIES: (Ymere, Elan Wonen en Pré Wonen)				
Algemeen: <i>Overwegende dat de woningcorporaties:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Ymere, Elan Wonen en Pré Wonen werkzaam zijn in de gemeente Haarlem. • Vanuit hun rol als maatschappelijk verantwoord ondernemer een effectieve bijdrage willen leveren aan de reductie van gebouwgebonden energieverbruik. • Deelgenomen hebben in programmagroep HKN bebouwde omgeving. • Samen met de gemeente het Antwoord aan Haarlem hebben geformuleerd en ondertekend. • Zich inzetten voor de ambitie, van de gemeente Haarlem, tot een klimaat neutraal Haarlem in 2030. Dit streven vertaalt zich in een inspanningsverplichting van betrokkenen. <p>Bij gewijzigde omstandigheden (b.v. een negatieve financiële positie) niet gehouden zijn de onderstaande inspanningsverplichtingen na te komen.</p>	X			
Zij in gezamenlijkheid en ieder voor zich daarvoor in te willen spannen door: <ol style="list-style-type: none"> 1. 20 procent te besparen op het gasverbruik in de gehele bestaande woningvoorraad. 	X			
<ol style="list-style-type: none"> 2. Te streven naar 30 procent energiebesparing in alle groot onderhoud en renovatieprojecten. 	X			
<ol style="list-style-type: none"> 3. Het instrument GPR bestaande bouw te gaan gebruiken en te zullen streven naar een GPR van gemiddeld 7 bij groot onderhoud en renovatieprojecten van minimaal 30 woningen. 	X			
<ol style="list-style-type: none"> 4. Bij alle nieuwbouwprojecten wordt gestreefd naar een GPR van gemiddeld 7 	X			
<ol style="list-style-type: none"> 5. Verzoeken van bewoners(cie's) die energiebesparende maatregelen wensen zoveel mogelijk te honoreren, mits technisch en financieel-economisch doelmatig en passend in de complexbeheersplannen. 	X			

Convenantpartner	Bebouwde omgeving	Industrie en Bedrijven	Mobiliteit	Eigen organisatie
DE WONINGCORPORATIES: (vervolg)				
6. Het realiseren van voorbeeld(nieuwbouw)projecten met een hoge ambitie op het gebied van energiebesparing en duurzaamheid.	X			
7. Project Belcanto een aansprekend voorbeeld te zijn van energiebesparing en duurzaamheid.	X			
8. Een GPR van gemiddeld 8 te behalen op de convenant locaties, bij een minimale omvang van 30 woningen.	X			
9. Eengezinswoningen volgens het Q-woning concept te bouwen op één van de convenant locaties (Zwemmerslaan).	X			
10. Gezamenlijk met andere partijen de mogelijkheden te onderzoeken om te komen tot een klimaatneutrale wijk. Inzicht te geven in de geplande en gerealiseerde energie- en duurzaamheidsprojecten door dit respectievelijk expliciet op te nemen in het jaarlijkse activiteitenplan en het jaarverslag.	X			

